

25. redna seja UO ■ Kaj je s statutom?

31. marca 1964 je bila 25. seja upravnega odbora. Na tej seji so člani predvsem pregledali neizpolnjene sklepe CDS, nekatera kadrovska vprašanja in reševali tekočo problematiko.

UO je na tej seji analiziral tudi sklepe zadnjega zasedanja CDS ter v zvezi s tem zadolžil upravo, da ob

tetnejšega jekla vplival na povprečno prodajno ceno.

Prav tako je v zvezi z analizo sklepov CDS uprav-

stvu, je UO zadolžil glavnega direktorja, da se s temi podjetji dogovori in ugotovi, kakšen obseg je zajela akcija. Glavni direktor naj poizkuša urediti ta problem s prizadetimi podjetji.

— Z namenom, da preprečimo fluktuacijo, upravni odbor naroča upravi, da stori vse, kar je mogoče in da zgradimo 250 stanovanj v naselju Lipce, seveda poleg redne gradnje stanovanj.

— Pristopiti moramo k bolj širokemu vlaganju sredstev v štipendiranje in nadaljnje izobraževanje kadra, predvsem iz delovnega razmerja. Čimprej naj se napravi program izobraževanja za leto 1964.

— Na prvem prihodnjem zasedanju bo UO zaprosil CDS, da ga pooblasti za hitrejše reševanje nujnih vprašanj glede osebnega dohodka ali stanovanj za strokovnjake.

Upravni odbor je na tej seji razpravljal tudi o poročilu uredniškega odbora o problematiki izdajanja tednika »Železar« v preteklem letu ter se je s to problematiko strinjal. Potrdil je proračun za leto 1964 in izrekel priznanje uredništvu za uspešno delo.

Komisija za sestavo statuta Železarne Jesenice je sprejela na objavljeni osnutek do določenega roka zelo veliko pripomb. Delovne enote so dostavile komisiji 160 pripomb in predlogov, razne organizacije, komisije CDS in posamezniki pa 170 pripomb in predlogov. K omenjenim pripombam in predlogom je treba prišteti še več kot 80 pripomb političnega aktiva železarne.

Komisija je ugotovila, da je bila razprava o osnutku statuta zelo živahna in dobra. To potrjuje tudi podatek, da smo prejeli skupaj 400 raznih pripomb in predlogov, ki se nanašajo na več kot 120 členov osnutka, to je skoraj na polovico vseh členov. Aktivnost in živahnost razprave se odraža tudi v tem, da so prav v vseh delovnih enotah razpravljali o osnutku statuta, seveda v raznih oblikah. V nekaterih delovnih enotah so imeli zbornice, drugod spet delavske svete, ponekod pa so sklicali politične aktivne. Komisija meni oziroma ocenjuje po doslej zbranih podatkih, da je v razpravi sodelovalo več kot polovico naše delovne skupnosti.

Tako veliko število pripomb je zahtevalo od komisije zelo intenzivno delo in tudi bolj intenzivno kot so si ga zamišljali takrat, ko so na konferenci organov samoupravljanja predlagali program razprave. Komisija ni uspela v določenem obdobju obdelati vseh pripomb, čeprav je zasedala po ves dan ter ni mogla pripraviti gradiva za zasedanje CDS, ki bi moralo biti že do 8. aprila.

Ker ima komisija za sestavo statuta pripombe in predloge že obdelane, bo CDS po vsej verjetnosti imel zasedanje že v prihodnjem tednu. Verjetno bo treba predlog statuta po tem, ko ga bo obravnaval CDS, zaradi številnih pripomb in nekaterih bistvenih sprememb ponovno dostaviti delovnim enotam, da ga še enkrat pregledajo in dajo soglasje ter morebitne pripombe. Le tako bo statut odraz volje in želja — vse naše delovne skupnosti.

ŽELEZAR

JESENICE, 11. APRILA 1964

ST. 15/VI.

konecu prvega četrletja na osnovi izbranih podatkov preko IBM analizira proizvodnjo z namenom, da ugotovi, koliko je izpad kvali-

ni odbor zadolžil sektor za ekonomiko, da skladno s sklepi gospodarsko-politične konference pristopi k uresničitvi sklepa o polni zaposlitvi administrativnega kadra.

Poleg tega je UO zadolžil obratovodstva in HTV službo, da po sprejemu statuta ažurirajo za svoje področje notranje varnostne predpise, stanovanjsko komisijo pa, da analizira sistem delitve stanovanj in sofinanciranja ter da predlaga ustrezne spremembe ali dopolnitve.

Nekaterim vprašanjem o kadrih, štipendiranju in izobraževanju je UO to pot posvetil največ pozornosti ter med drugim sklenil:

— Odločno demantira zlonamerne vesti o odhodu vodilnega kadra iz železarne, ker so neresnične in neutemeljene.

— Glede odpovedi kvalificiranih delavcev zaradi zaposlitve pri RUDIS oziroma pri Investicijskem biroju Trbovlje in železnici, predvsem zaradi dela v inozem-

GA ILSKO PREDAVANJE za vratarje in nočne čuvaje

Da bi omejili požare in nesreče, prihranili ogromno gorja ter obvarovali materialne dobrine ljudi in družbe, je občinska gasilska zveza Jesenice sporazumno z oddelkom za notranje zadeve skupščine občine Jesenice priredila 7. aprila v gasilskem domu Železarne Jesenice seminar vseh čuvajev in vratarjev v podjetjih in ustanovah jeseniške komune.

ObGZ Jesenice in oddelk za notranje zadeve sta že dalj časa opazala, da čuvaji, katerim so v popoldanskem in nočnem času zaupana podjetja, niso dovolj poučeni o požarni varnosti. Mnogi ne poznajo osnovnih načel, kako je treba ravnati, da do požara ne pride oziroma če pride, da ga čimprej pogasimo.

Na seminarju, ki ga je vodil poveljnik poklicne gasilske in reševalne čete Železarne Jesenice Gregor Novak, so se udeleženci seznanili z osnovnimi nalogami o požarnem varstvu, uporabi priročnih sredstev za gašenje in opisom ter uporabo ročnih gasilskih aparatov. Na koncu so udeleženci videli še praktično gašenje z ročnimi gasilskimi aparati ter gašenje lahko vnetljivih tekočin z vodo mešlo.

Predavanja se je udeležilo 32 čuvajev in vratarjev iz 13 podjetij. Žal se je zopet pokazalo, da nekatera podjetja za svojo požarno varnost nimajo pravega razumevanja, saj iz 10 vabljenih podjetij ni bilo nobenega zastopnika.

Vsi udeleženci so bili s predavanjem in praktičnim prikazom gašenja zelo zadovoljni.

Nov proizvodni rekord EE elektropeči

V marcu je kolektiv elektropeči spet dosegel rekordno mesečno proizvodnjo. Izdelali so 1.473 ton jekla. Letos je to že drugi največji uspeh kolektiva. Najbolj so zaslužni za to člani kolektiva, ki so z veliko prizadevnostjo pri delu, dobro organizacijo in pripravo vložka omogočili rekordno proizvodnjo. Ugod-

no je vplivalo tudi dejstvo, da je bilo vseskozi dovolj električne energije, na zalogi pa so bile vedno tudi potrebne ferolegure za izpolnitev kvalitnega asortimenta.

V preteklem mesecu pa je bilo tudi precej težav, ki so neugodno vplivale na proizvodnjo. Predvsem je primanjkovalo kisika, kar zelo

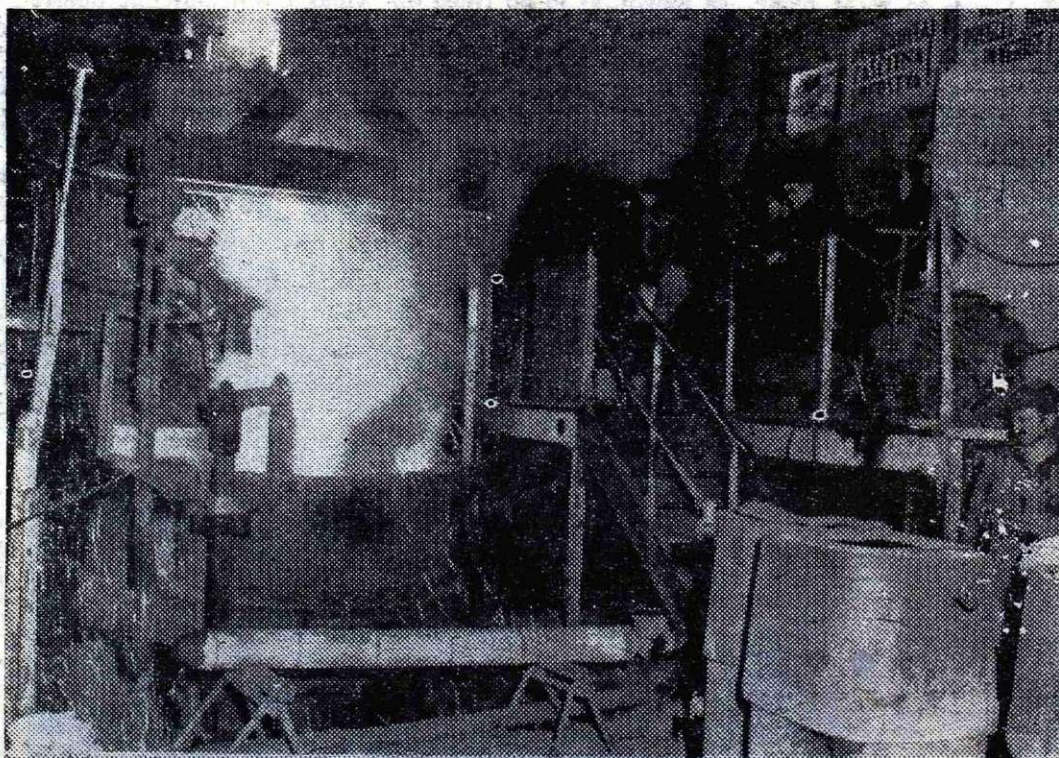
neugodno vpliva na tehnološki proces v peči, posebno med oksidacijo, ker se jeklo ne kuha intenzivno in se zaradi nizkih temperatur ne izločijo vključki in plini. Zato smo imeli v zadnjem času težave z izdelovanjem nekaterih kvalit, če pa jih izdelujemo, to zelo neugodno vpliva na kvaliteto jekla in nadaljnjo predelavo v valjarnah, kjer imamo večkrat nepotreben izmeček. Velike težave so bile tudi z magnetno opeko za izžidavo sten peči, ker ima zelo slabo vzdržljivost.

Če bo kolektiv EE elektropeči nadaljeval s takim tempom proizvodnje in če ne bo primanjkovalo električne energije, bo letošnja proizvodnja brez dvoma tudi rekordna.

Marjan Mrak

Nepredviden remont na težki progi

V noči od 5. na 6. april je prišlo do velike okvare na težki progi. Med valjanjem se je zlomilo stojalo bločne trojke. Zaradi te velike okvare so se odločili za remont, ki sicer v tem času ni bil predviden. Računajo, da bodo potrebovali deset dni, da bo težka proga spet usposobljena za obratovanje.

Kolektiv ekonomske enote elektropeči je v marcu dosegel rekordno proizvodnjo 1073 ton. To je letos že drugi uspeh, ki ga je kolektiv dosegel s svojim požrtvovalnim delom

Operativni plan v marcu izpolnjen s 106,2 odstotka

Izpolnitev po obratih:	
ekon. enota	izpolnitev oper. plana skup. proizv. v %
plavž	96,7
martinarna	98,0
elektropeč	108,3
livarna	110,2
opekarna	102,2
TOPILNICE	98,4
težka proga	112,3
srednja in lahke proge	118,1
žična valjarna	112,5
valjarna 2400	142,9
valjarna 1300	112,0
jeklovlek	103,1
VALJARNE	117,3
hladna valjarna	121,7
žičarna	100,8
žebljarna	98,7
cevarna	95,8
elektrodni oddelek	109,5
PREDEL. OBRATI	104,6
2 ELEZARNA	106,2

Železarna Jesenice je tudi v marcu presegla operativni

plan skupne proizvodnje kar za 6,2%. Tudi finančni načrt je bil realiziran oziroma presežen.

V topilnicah so izpolnili plan skupne proizvodnje samo z 98,4%. Plavž ni izpolnil operativnega plana zaradi izdelave kvalitetnega surovega železa na račun količine. Tudi martinarna ni izpolnila operativnega plana. Imeli so težave s kurjavo (visok odstotek žvepla v mazutu). Izdelali so 8 šarž kvalitetnih kromovih jekel. Elektropeč je imela dobre pogoje za obratovanje in je tudi dosegla s 1.473 tonami nov rekord proizvodnje elektrojekla. Tudi livarna in opekarna sta presegli operativni plan proizvodnje.

Valjarne so za 17,3% presegle operativni plan skupne proizvodnje. Vsi obrati so izpolnili planirano proizvodnjo. Največji uspeh v tej enoti je dosegla težka proga, saj je dosegla rekord končne proizvodnje v višini 14 tisoč 594,3 tone. Srednje in lahke proge so imele izredne težave z obratovanjem in to zaradi občutnega pomanjkanja vode. Proge niso obratovale 151 ur. Tudi pomanjkanje delavcev je zelo kritično. V valjarni 2400 so opravili od

23. 3 do konca meseca redni letni remont. V valjarni 1300 pa so imeli občutne težave s pomanjkanjem delavcev. V žični valjarni so izvaljali do sedaj največ kvalitetne žice pri enkratnem valjanju. V jeklovleku pa so imeli težave zaradi pomanjkanja vložnega materiala za vlečne klopi.

Tudi v predelovalnih obratih so presegli plan skupne proizvodnje za 4,6%. Hladna valjarna je povečala proizvodnjo za 106 ton v primerjavi s februarjem in tako dosegla nov rekord proizvodnje hladno valjanih trakov. Tudi žičarna je izpolnila operativni plan, vendar so imeli težave s pomanjkanjem delavcev. V žebljarni so dosegli rekordno proizvodnjo žebeljev in sicer 908,5 tone, medtem ko plana boče žice in vzmeti niso izpolnili. Cevarna ni izpolnila operativnega plana zaradi pomanjkanja vložnega materiala (tračnega železa) za velike agregate. Javornik I ni mogel valjati tračnega železa zaradi pomanjkanja vode. Elektrodni oddelek je izpolnil plan zaradi dobre preskrbe z vlečeno žico.

Janez Rozman

EE plavž

Razpravljali so o notranji delitvi osebnega dohodka

S korekturo cenika za formiranje osebnega dohodka je bilo rešeno vprašanje osebnega dohodka naše EE. Novi cenik osebnega dohodka temelji na izplenu in tako zmanjšuje riziko, katerega je imela naša enota zaradi kvalitetno zelo različnih surovin. Naš kolektiv je bil po starem ceniku večkrat nepravilno nagrajen za svoje delo.

Da bi formirani osebni dohodek pravilno notranje porazdelili, je delavski svet na zadnji seji začel razpravo o notranji delitvi osebnega dohodka. Trenutno je to vprašanje najbolj važno v kamnolomu, in sicer iz naslednjih razlogov.

V februarju je začela obratovati mehanska lopata, ki je sistem dela popolnoma spremenila. Z uvedbo mehanskega nakladanja ni več potreba po nekvalificiranih delavcih, ki so ročno nakladali kamenje v vagončke, ni več potreba po nadurnem delu. Skratka, treba je bilo uvesti nov način dela. V kamnolomu smo uspeli z manjšim številom delavcev in skoraj brez nadur pripraviti zadostno količino kamenja za plavža. Vprašanje nakladalcev smo lahko rešili, ker norma-

tiv teh nikdar ni bil izpopolnjen, kolikor pa smo imeli teh delavcev v staležu, smo jih razdelili na druga delovna mesta v obratu. Ostane odprto vprašanje, kako re-

EE
uprav-
ljajo

šiti nagrajevanje minerjev in vrtalcev, ki morajo pripravljati kamenje za mehansko lopato. To delo sedaj opravljajo v glavnem samo v rednem času ter morajo pripraviti zahtevano količino kamenja. Ker ni več nadur, ki so do sedaj povečevale njihove osebne dohodek, je bilo potrebno to vprašanje načeti.

Pred nekaj meseci je DSEE sprejel sklep, da se izplačujejo norme samo do presežka 20 %, in sicer zaradi tega, ker so posamezni oddelki previsoko presegali normo ter tako dobili več na račun po enoti izdelka. Ker ta sklep še vedno velja in ne bi mogli izplačati v kamnolomu večjega presežka norme, je DSEE sklenil, da za marec dovoli skupini, zaposleni pri mehanski lopati in drobljenju, večji odstotek izplačil norme. Nadalje je imenoval komisijo, ki bo pregledala nov sistem dela in predlagala ustrezno rešitev notranje delitve osebnega dohodka.

Člani DSEE so v razpravi tudi omenili, da bo treba kamnolom organizirati kot samostojno obračunsko enoto, ker imamo cenik za formiranje osebnega dohodka ločen od ostalih obratov in so pogoji za to. Zadolžili so komisijo, da pripravi gradivo na osnovi pokazateljev dela v nekaj mesecih in predloži delavskemu svetu predlog o formiranju samostojne obračunske enote.

Stane Torkar

Več pozornosti pri dviganju bremen

Pogosto opažamo, da na naših žerjavih ne upoštevajo dovolj predpis o nosilnosti žerjava. Obremenitve so večje od dovoljenih, kar je lahko usodno za človeka ali žerjav. Vsak, ki upravlja žerjav, bi se moral zavedati, da z nepravilnim delom ali preveliko obremenitvijo žerjava ne izpostavlja nevarnosti samo samega sebe, temveč tudi svoje sodelavce.

Naši žerjavi v posameznih obratih so prav gotovo že odslužili, kljub temu, da so na izgled še nekako v redu. Strojne elemente, ki se hitreje obrabljajo v življenjski dobi žerjava mnogokrat zamenjamo, medtem ko mostna in mačkova konstrukcija ostane.

V železarni imamo poleg novih žerjavov še precej žerjavov izpred vojne, ki so dotrajani. Razumljivo je, da je konstrukcija teh žerjavov utrujena in podvržena hitrejšim lomom. Pri vsem tem ne smemo pozabiti, da je povečan obseg proizvodnje, da v zvezi s tem dvigujemo težje kose in tako nehoti kr-

šimo predpise, ki zadevajo vsa transportna sredstva in dvigalne naprave.

Najtežji pogoji dela za žerjave so prav gotovo v martinarni in zato je na teh žerjavih največ okvar. Z rekonstrukcijo martinarne je predvidena zamenjava 8-tonskih žerjavov z močnejšimi 15-tonskimi žerjavi. To narekuje že sedanji proizvodni proces, v bodoče pa bodo v martinarni vlivali še večje bloke, za kar pa 8-tonski žerjavi sploh niso grajeni.

Da je potrebna večja pozornost pri dviganju, da so mostne konstrukcije utrujene in dotrajane, lahko vidimo iz primerov v preteklem mesecu. 17. marca je prišlo do nezgode na 32-tonskem reparacijskem žerjavu, ko je prenašal livno ponovco. Pretrgala se je spodnja pasnica predalčnega nosilca. Ta zlom je povzročil večjo deformacijo polovice žerjavne gostu, ki jo bo treba obnoviti, istočasno pa okrepiti drugi del žerjavne gostu.

Podoben primer se je zgodil nekaj dni pozneje na 8-tonskem žerjavu. Razlika je v tem, da ni prišlo do okvare na notranji strani, ki je nosilna, temveč na zunanji.

V obeh primerih kažejo okvare znake utrujenosti materiala in ne moremo dolžiti nikogar za okvaro. Oba dogodka naj nam bosta resno opozorilo, posebno žerjavovodjem, naj pazijo na pravilno upravljanje in upoštevajo navodila in predpise.

P. K.

17. marca je prišlo do večje okvare na žerjavu v martinarni

POPRAVEK

V 14. številki »Železarja« se nam je pri objavi članka »Remont v valjarni 2400 zaključen« vrnila neljuba tiškovna pomota in bi se moral stavek v prvem odstavku glasiti takole: »Dno potisne peči je obloženo z ognjeodporno maso predvsem zato, da se ne bo oprijemala škaja.«

Dopisujte
v Železarja!

Razpis

Ob zaključku III. jugoslovanskih pionirskih iger organizira foto komisija pri Občinskem odboru ljudske tehnike Jesenice pionirsko občinsko foto tekmovanje.

Pogoji tekmovanja:

1. Tekmovanja se lahko udeležita le dva člana vsakega šolskega foto krožka ali foto kluba iz jeseniške občine. Tekmovalci ne smejo biti stari več kot 15 let.

2. Tekmovanje bo obsegalo:

- fotografiranje določenega objekta;
- fotografiranje dveh motivov po svobodni izbiri;
- izdelava treh fotografij 18 × 24 cm;
- izdelava enega fotograma 18 × 24 cm.

3. Vsi tekmovalci bodo fotografirali z enakimi fotoaparati. Prav tako bodo uporabljali enak negativni in pozitivni material ter kemikalije za razvijanje v temnici.

4. Slike in fotogram bo ocenila žirija, ki jo sestavljajo: Andrej Malenšek, Matevž Mikelj in Franc Torkar.

5. Trije najboljši posamezniki in trije najboljši kolektivi (kolektiv sta dva) bodo nagrajeni.

Dela tekmovalcev bodo upoštevana za nagrado posameznika kot za kolektivno nagrado.

6. Tekmovanje bo na Jesenicah v nedeljo in ponedeljek 17. in 18. maja 1964 v prostorih nove osnovne šole. V primeru dežja bo preloženo za en teden. V nedeljo dopoldan bo fotografiranje in razvijanje filma, v ponedeljek popoldan pa kopiranje.

7. Zadnji rok za prijavo tekmovalcev je 30. april.

Tehniko mladim!

Novo pri izplačevanju invalidskega dodatka

Invalidski dodatek je doslej invalidom izplačeval direktno pristojni komunalni zavod za socialno zavarovanje. Dodatek se je ugotavljal na osnovi razlike osebnega dohodka pred invalidnostjo in po invalidnosti v preteklem letu, ki se je kot fiksna vsota izplačevala vse naslednje leto. Taka izplačevanja pa so bila nerazumljiva, v več primerih celo netočna za prizadete invalide.

Izplačevanje osebnega dohodka je namreč odvisno od proizvodnje oziroma doseženega dohodka, ki izkazuje precejšnjo dinamiko med posameznimi obračunskimi meseci. Prav zaradi tega izplačani fiksni invalidski dodatek ni bil primerljiv s stvarno razliko izplačila osebnega dohodka v tekočem mesecu za delovno mesto pred invalidnostjo in delovnim mestom, ki ga invalid sedaj zaseda. Če pri tem upoštevamo še porast osebnega dohodka iz leta v leto, je bil invalid za vsoto povečanja tekočega leta prikrajšan.

Poleg tega je zahteval postopek za določitev invalidskega dodatka precej časa, dokumentov in tolmačenj, preden je prizadeti invalid prejel odločbo, največkrat z zakasnitvijo.

Navedeni vzroki so nareko-

Postopek obračuna

Oddelek za obračun osebnega dohodka vrši izračun in izplačilo invalidskega dodatka od 1. marca 1964 dalje. Osnova za izračun invalidskega dodatka za invalide II. in III. kategorije je osebni dohodek delovnega mesta pred invalidnostjo na podlagi izplačila preteklega meseca, izračunanega za vse delovne dni. Konkretno se v obračunskem mesecu marcu upošteva 200 delovnih ur meseca februarja. Osnovi za izračun osebnega dohodka po invalidnosti služi dejansko izplačilo invalidu v preteklem mesecu.

V osnovo za izračun invalidskega dodatka se šteje: osebni dohodek po obračunski postavki, pribitek norme, pridnostni dodatek, nočni dodatek, individualne premije, otežbočeni dodatek, osebni dodatek, plačana odstotnost, razlika po enoti proizvoda, stimulacijski dodatek in eventuelno 100 % nadomestilo za bolovanje (do 30 in nad 30 dni), preračunano v bruto iznos. V osnovo se ne štejejo: nadurni, nedeljski pribitki in pribitki za državne praznike, terenski in ločiteni dodatki, dnevnice, nagrade, dodatek za manjkajoče in plačila za prostovoljna dela.

Obe osnovi (pred invalidnostjo in po invalidnosti), preračunamo v neto iznos (odbitok zakonitih prispevkov 37 % in občinskega prispevka 2,25 %) in nato delimo z odgovarjajočimi urami. Razlika netto urne postavke delovnega mesta pred invalidnostjo in po invalidnosti pa se pomnoži vsak mesec s povprečnim delovnim časom 208 ur. Dobljena vsota predstavlja vsoto invalidskega dodatka, ki se izplača v tekočem mesecu. V izplačilni listi bo ta dodatek izplačan upra-

vičencem pod vrsto plačila (VP) 68.

Kdo je upravičen na invalidski dodatek, je razvidno iz izdanih odločb Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje. Če izplačilo osebnega dohodka za delovno mesto po invalidnosti presega osebni dohodek celovnega mesta pred invalidnostjo, razlike ni — prizadeti ni upravičen na invalidski dodatek. Višina invalidskega dodatka se bo ugotavljala vsak mesec za vse invalide II. in III. kategorije, ki imajo odločbo socialnega zavoda.

Janez Krušič

Nesreče

STROJNO-ENERGETSKI OBRATI

KONSTRUKCIJSKA DELAVNICA

Milan Repinc, II. skladiščnik pločevine v konstrukcijski delavnici, je pri premikanju voz z žerjavom nepremišljeno stopil med vozove, ki so mu poškodovali koleno.

VZDRŽEVANJE JAVORNIK

Francu Zupanu, strugarju v mehanični delavnici, je med struženjem mrzlovlečnega jekla vrglo pesek v oči.

PROMET

Franc Zemva, premikač na prometu, si je pri odpiranju uvoznih vrat v žični valjarni poškodoval drugi in tretji prst desne roke.

Franc Lapajne, premikač na prostoru, je s potisnim lesenim drogom potiskal »ladjo« na prekocuha. Ker je drog spodletel, si je poškodoval prste.

TRANSPORT

Rudi Komac, posluževalec dvigala, je stopil na žebelj v deski in se ranil v stopalo.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega ljubljenelega moža in očeta

JANEZA PAVLIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so kakorkoli pomagali v težkih dneh, poklonili številne vence, omogočili prevoz pogrebcev in spremili pokojnika na zadnji poti.

Posebno zahvalo izrekamo sosedom za nesebično pomoč, njegovim prijateljem, ki so ga obiskovali med boleznijo in mu do smrti stali ob strani, jeseniškim pevcem, godbi DPD Javornik, Planinskemu društvu Radovljica in predstavniku društva internirancev za ganljive besede pri odprtem grobu.

Zalujoči: žena Ivanka, hči Ivanka z možem in otrokoma

PREMIJA državne loterije na Jesenicah

Srečka s številko 303080 je v VII. kolu državne loterije zadel glavni 5-milijonski dobitnik. Lastnika te srečke sta naša sodelavca Rešik Šupnik in Suljo Gazinjac z elektropeči. Poiskali smo ju in se z njima takole pomenkovali.

Najprej smo našli Rešika Šupnika, ki je povedal: »Ker se s Suljem menjava v službi, mi je ob odhodu z dneve dejal, naj kupim srečko in jo polovico odstopim njemu. Ko sem šel mimo železniške postaje, sem jo res kupil in naslednji dan polovičko izročil Rešiku.

V petek, ko sem šel z nočne izmene, sem kupil časopis in videl, da sem zadel glavni dobitnik. Nisem mogel verjeti. Sporočil sem prijatelju v tovarno, ki pa je to že ve-

del. V soboto sem vzel dopust in se odpeljal na direk-cijo državne loterije v Ljubljano. Dobil sem ček, ki sem ga vnovčil in denar vložil na hranilno knjižico.

Loterijo igram že šest let. Največ sem do sedaj zadel 2.000 dinarjev, sedaj pa 2.250.333 dinarjev, ostalo pa so odbitki.

Z denarjem si nameravam postaviti hišico v Trnovem pri Banja Luki. Sem poročen in imam štiri mesece starega sina. Tudi v prihodnje nameravam igrati na loteriji, saj je to moja strast.

Drugi srečnež Suljo Gazinjac pa je dejal:

»Star sem 30 let, samski in trenutno zaposlen kot II. jamski pomočnik na elektropeči. Že osem let igram na loteriji in v vsakem kolu kupim 10 do 12 srečk. Največ sem jih imel 52 za eno kolo. Do sedaj nisem mnogo zadel, največ lani jeseni 10.000 dinarjev. Vedno pa sem si želel večjega dobitka, vsaj 100.000 dinarjev. No, imel sem srečo in postal sem milijonar.

Denarja še nisem dvignil, saj je še čas. V rodnem kraju si bom postavil hišo, ki me bo stala okrog 1,5 milijona dinarjev. Preostali denar bom porabil za opremo hiše, nekaj pa ga mora os-

Rešik Šupnik

tati za tekoče potrebe. Igra na loteriji je moj hobby, zato za to porabim precej denarja.

P. K.

Iz železarne Vareš

Najboljši uspeh v preteklem letu je v rudniku in železarni Vareš dosegla livarna pri izdelovanju cevi, ker je prekoračila plan kar za 25 %, plan strojne liva pa za 13,5 %. Oba rezultata pa bi bila lahko še večja, če ne bi bilo kritičnih obdobj z neobičajno visokim odstotkom izmečka, kar

je povečalo proizvodne stroške in povzročilo neugodne posledice ekonomski enoti in podjetju. Tako ugodna realizacija je deloma tudi rezultat ugodnejše strukture proizvodnje in to pri ceveh z izdelovanjem večjih profilov, pri strojnem livu pa s proizvodnjo enostavnih težjih kosov.

Suljo Gazinjac

Železna ruda in premog v Sovjetski zvezi

Sovjetska zveza ima izredno bogate zaloge tako železne rude kakor tudi premoga. V zadnjem času so odkrili, posebno v Sibiriji, nova velika nahajališča kvalitetne železne rude. Zanimivo in važno je tudi, da so na skoraj vseh področjih kjer so večja nahajališča železne rude, tudi bogate rezerve premoga. V tem oziru je najbolj ugodna situacija v vzhodni

Sibiriji, kjer so ne samo najbogatejša nahajališča premoga celotne Sovjetske zveze, temveč lahko kopljejo ta premog izredno poceni v dnevnem kopu, ker so nekateri sloji tudi po 200 m debeli. Poleg tega je tudi tu premog v bližini železne rude.

Iz spodnjih dveh tabel so razvidne ocenjene zaloge železne rude in premoga:

ŽELEZNA RUDA

nahajališče	milijard ton	%
Krivoj Rog	11,764	30,7
področje Kurska	8,078	21,1
Kavkaz	0,121	0,2
evropski severozahod	1,677	4,4
Ural	5,856	15,3
zahodna Sibirija	0,453	1,2
vzhodna Sibirija	3,217	8,4
Karaganda	6,774	17,7
Daljni vzhod	0,402	1,0
Skupaj	38,342	100,0

PREMOG

nahajališče	milijard ton	%
donski bazen	190,0	2,2
moskovski bazen	17,5	0,2
Vortuka	262,4	3,0
kuznecki bazen	804,2	9,3
kansko-acinski bazen	1207,8	14,0
tungizijski bazen	1516,0	17,8
tajmirski bazen	511,0	5,9
lenski bazen	2418,0	28,0
ostala manjša nahajališča	1742,1	19,6
skupaj	8669,0	100,0

Številke v obeh tabelah nazorno kažejo, da bodo že sedaj znane zaloge železne rude in premoga nudile SZ tako v bližnji kakor tudi daljnji prihodnosti možnosti za še nadaljnjo razvijanje železarske industrije. Tako so v letu 1963 proizvedle sovjetske železarne skupno 80,2 milijona ton surovega jekla, za razdobje 1964/65 pa predvidevajo povečanje proizvodnje je-

kla na približno 90 milijonov ton. V naslednjih letih pa bo proizvodnja jekla v SZ kmalu prekoračila številko 100 milijonov ton.

Tako hiter porast proizvodnje železarske industrije omogoča poleg drugega brez dvoma tudi izredno ugodno stanje v zvezi z rezervami železne rude in premoga.

K.

BELGIJA — V letu 1963 so belgijske jeklarne proizvedle 7,5 milijona ton surovega jekla, kar je le za 200.000 ton več kot v letu 1962. Sploh se proizvodnja surovega jekla v tej državi že nekaj let nazaj giblje okoli 7 milijonov ton.

FRANCIJA — V preteklem letu so v francoskih rudnikih nakopali 57,8 milijonov ton železne rude, kar je za skoraj 9 milijonov ton manj kot v letu 1962. Od tega so izvozili 21,6 milijonov ton, kar je spet za 4,4 milijone ton manj kot v letu 1962. Glavni vzrok za to znižanje količine nakopane železne rude je bil velik štrajk v rudnikih v marcu preteklega leta.

AVSTRIJA — V avstrijski železarni Gerb. Böhler v Kapfenbergu bodo v letošnjem letu investirali za na-

daljnjo izgradnjo 150 milijonov šilingov, kar je za 25 % več kot v preteklem letu. Zgradili bodo novo hladno valjarno in začeli z izgradnjo nove naprave za kontinuirno vlivanje.

LR KITAJSKA — Po britanskih virih se pogajajo trgovski predstavniki LR Kitajske z nekim avstrijskim podjetjem za dobavo kisikovih jeklarne z LD postopkom. Zmogljivost te jeklarne bi naj bila 1 milijon ton surovega jekla letno.

AVSTRALIJA — V letošnjem letu bodo avstralski premogovniki povečali dobavo premoga za koksanje japonskim železarnam od 0,5 milijona ton v preteklem letu na 1 milijon ton. Do leta 1967 nameravajo povečati dobavo tega metalurškega

goriva na 1,5 milijona ton letno.

NEMŠKA DEMOKRATIČNA REPUBLIKA — V letošnjem letu predvidevata Avstrija in Nemška demokratična republika zelo živahno trgovinsko izmenjavo izdelkov črne metalurgije. Medtem ko bo Avstrija izvažala različne vrste valjanega jekla, bo uvažala predvsem ferozlitine in grodelj.

JAPONSKA — V letošnjem aprilu bo obiskala britanske železarne delegacija predstavnikov japonskih železarskih družb. Namen obiska je, da bi se japonski železarski strokovnjaki spoznali z napredkom britanske železarske industrije na področju organizacije dela, tehnologije in transporta.

ZDA — Podjetje Koppers je zgradilo v železarni družbe Jones & Laughlin Steel Corp. nov plavž z veliko zmogljivostjo. Ima premer talilnika 8,8 m, koristen volumen 1480 m³ in je visok 33 metrov.

Postranski poklici

Dovolitev opravljanja postranskega poklica je ena od novosti zakona o obrtnih delavnicah samostojnih obrtnikov, katerega je sprejela skupščina socialistične republike Slovenije na seji 31. januarja 1964. Zakon je objavljen v Uradnem listu SRS št. 5-28/64 in se uporablja od 21. 2. 1964.

Pod pojmom opravljanja postranskega poklica razumemo opravljanje ene ali več storitvenih dejavnosti, ki jih štejemo za obrt ali za obrti podobne dejavnosti. Postranski poklic moramo opravljati osebno, brez dopolnilnega dela drugih in brez vajencev. Storitve lahko opravljamo samo posameznikom, to je fizičnim osebam.

Opravljanje proizvodnih dejavnosti, ki štejejo za obrt ali za obrti podobno dejavnost, kakor tudi opravljanje uslug delovnim in drugim organizacijam kot postranski poklic ni dovoljeno.

Značilnost tega zakona je tudi v tem, da za postranski poklic ni potrebno posebno dovoljenje za obrt pristojne-

ga organa občine, temveč zadostuje že priglasitev, o kateri dobi priglasitelj potrdilo. Zaradi tega se lahko ukvarja s stranskim poklicem skoraj vsak. Po zakonu se lahko ukvarjajo s postranskim poklicem: osebe v delovnem razmerju, osebni upokojeanci, vojni invalidi, gospodinje in drugi, ki niso v delovnem razmerju. Edini pogoj je, da mora biti vsak za tako delo strokovno usposobljen in da to delo prikladi, kakor je navedeno v predhodnem odstavku.

Če je za priglašeno dejavnost potreben poslovni prostor, mora le-ta zadovoljevati minimalnim higiensko-tehničnim in ostalim pogojem. Ob zakonitih pogojih pa lahko za poslovni prostor uporabljamo tudi stanovanje. Ti pogoji so:

- da stanovanje uporabljamo za poslovni prostor samo s posebnim dovoljenjem stanovanjskega organa pristojne občine,
 - da ne povzročamo škode v stanovanju in
 - da drugi nosilci stanovanjske pravice z upravljanjem postranske dejavnosti v stanovanju niso ovirani.
- Ker za priglasitev opravljanja stranskega poklica ni predpisane obvezne oblike, smatram, da mora biti le-ta pismena ali pa dana na zapisnik pri pristojnem upravnem organu občine. Priglasitev naj vsebuje:
- ime in priimek priglasitelja,
 - dejavnost, ki jo namerava opravljati kot postranski poklic,
 - naslovni sedež in poslov-

ni prostor (če je to stanovanje, številko in datum izdane dovoljenja).

— strokovno usposobljenost; če je za upravljanje posamezne dejavnosti potrebno poznavanje tehničnih in varnostnih predpisov, mora biti predložen poseben dokaz o strokovni usposobljenosti.

— potrdilo delovne organizacije, v kateri je priglasitelj zaposlen, da je o tem obveščena.

Seveda mora biti priglasitev podpisana in taksirana. Taksa bo znašala največ 290 dinarjev v državnih kolekih.

Zakon predvideva tudi kazenske posledice za kršilce, ki so precej hude. Lahko je odvzeta materialna korist, dosežena z neupravičenim opravljanjem stranskega poklica. Kršilec je lahko poleg tega kaznovan z denarno kaznijo 300.000 dinarjev, če je neopravičeno opravljal to dejavnost zaradi materialnih koristi. Sicer pa je denarna kazen do 20.000 dinarjev.

Predvideno je, da bodo davčne obveznosti v tem primeru minimalne in bodo predvidoma določene v pavšalnem znesku, s tem pa tudi ne bodo vplivale na stroške dodatka.

Ker se je pri nas precej občanov ukvarjalo s sušmarstvom, imajo sedaj možnost svoje delo legalizirati, tisti pa, ki jim ta zakon ne dopušča opravljanja dejavnosti kot postranski poklic, se bodo morali odločiti:

- da ustanovijo samostojno obrtno delavnico ali drugo obliko obrtne delavnice, ki jo dopušča zakon,
- da opustijo opravljanje takih dejavnosti.

Zaradi spremenjene politike do obrtništvu sploh, kar dokazuje opisani zakon, odločitev ne bo težka. S. P.

Iz jugoslovanskih železarn

ŽELEZARNA ŠTORE

Osnovni proizvodni plan za leto 1963 so v Železarni Štore dosegli s 100,05 %. Plana niso izpolnili v aglomeraciji, jeklarni, valjarni. Če doseženo proizvodnjo primerjamo z letom 1962, je bila le-ta večja le za 1 %. Plan realizacije po vrednosti so dosegli s 109,9 %, v primerjavi z letom 1962 pa so ga povečali za 16 %. Če primerjamo skupno izplačane osebne dohodke z letom 1962, se je mara OD povečala za 26 %. Povprečni osebni dohodek na delavca, brez neindividualiziranih iz-

plačil na prejemke do decembra 1963, znaša 36.882 dinarjev. Če dodamo še neindividualizirane prejemke in upoštevamo izplačila v januarju letos, znaša dohodek na enega zaposlenega povprečno 39.684 dinarjev, ali 21 % več kot v letu 1962.

ŽELEZARNA SISAK

Restavracija družbene prehrane Železarne Sisak je v preteklem letu dnevno izdala okrog 4000 toplih obrokov. Stroški za pripravljanje hrane so se povečali v primerjavi z letom 1962 za 32,1 %,

čemur pa je v prvi vrsti vzrok podražitev prehranjevalnih artiklov.

ŽELEZARNA RAVNE

V Železarni Ravne je pogostnost nesreč v drugem polletju preteklega leta precej narasla. Skupni odstotek nesreč letno na zaposlene je znašal 10,72 % za vse nezgode, oziroma 9,6 % samo za nezgode v tovarni. Nekaj let je bila Železarna Ravne v tem pogledu najboljša med železarnami v naši državi. Pogostnost nesreč so znižali na 8,6 % letno na zaposlene, sedaj pa je to iz leta v leto slabše. Največji odstotek nesreč, oziroma najbolj pogosto so bile nesreče v avgustu, oktobru in septembru.

O civilni zaščiti v železarni

Te dni smo obiskali oddelek CZ in naprosili ZDRAVKA JERSINA, referenta CZ, da na kratko seznani bralce našega lista s problematiko dela. Kljub kratko odmerjenemu času, saj prav sedaj pripravlja plan manevra, se je rad odzval našemu vabilu in odgovoril na zastavljena vprašanja.

Organizacijska shema vašega oddelka je pred leti doživela korenite spremembe, ali ne?

Pred leti smo reformirali bivšo PLZ v enotno organizacijo s skupnim imenom CIVILNA ZAŠČITA. V sklopu te organizacije sedaj delujejo naslednje enote:

- radiološko-biološko-kemijska služba
- tehnična služba
- požarnovarnostna in mobilna služba ter
- služba prve pomoči.

Vsaka služba ima verjetno svoj koncept dela, ki temelji na strokovni vzgoji in skupnih vajah?

Res je, vendar ne deluje vsaka služba zase, temveč je delo posameznih služb koordinirano in delujejo skupaj, kar je bilo lepo razvidno na lanskeoletni vaji v novembru. Za izvedbo te vaje smo organizirali člane posameznih služb, ki so na tečaju predelano snov prenesli v prakso.

Ali so bile potrebne priprave za skupno vajo?

Noben tečaj ne da prav vsega znanja, zato smo pristopili že pred leti najprej k izvedbi drobnih vaj, kar nam je dalo poguma, da smo v lanskem novembru izvedli skupno večjo vajo. Porabili smo precej časa za priprave, ki pa niso bile zaman. Na vaji je bilo navzočih 40 predstavnikov civilne zaštite industrijskih podjetij Slovenije.

Kdo vam je zagotovil sredstva in opremo za izvedbo vaje?

Upravni odbor Železarne Iesenice je pokazal polno razumevanje in potrebo za izvedbo te vaje in nas vsestransko podprl s sredstvi. Članom, ki so sodelovali na vaji, je omogočil zamenjavo dnin. Na tem mestu bi se ponovno zahvalil za pravilno vrednotenje našega oddelka in njenih služb. Spomnimo se katastrofe v Skopju, kjer so odigrale enote JLA in službe civilne zaštite svojo vlogo ter doprinesle levji delež pri reševanju civilnega prebivalstva in dajanju prve pomoči. Iz tega vidimo, da nora biti mobilnost in strokovnost naših enot vedno na višini, kar pa je seveda mogoče le s stalnim izobraževanjem članstva na tečajih.

Razpolagate morda tudi z lastnimi »poligoni« in kakšen sistem obveščanja in alariranja mislite uvesti v civilni zaščiti?

Lastnih vadbenih prostorov nimamo, zaenkrat imamo samo »plinsko sobo«, ki je prva te vrste v industrijskem merilu v Sloveniji. Z adaptacijo starejše stavbe in s pomočjo poklicne gasilske čete železarne smo uredili vse potrebno in nam sedaj služi tako preurejena »plinska soba« za praktične vaje. V tej sobi se tečajniki prepričajo

v pravilnost delovanja cedila ter njegovo učinkovitost.

V letošnjem maju bo odred dobil brezžične telefonske aparate tipa »fon a porte«, kar bo pri vaji še povečalo mobilnost in hitrejšo ukrepanje posameznih služb.

Kot vemo, imajo radiološke patrle tudi detektorje za merjenje jakosti sevanja. Morda bi nam povedali na kratko princip delovanja teh?

Prvi detektorji za merjenje stopnje sevanja so bili Geiger-Müller števci ameriškega izvora. Pri nas v Jugoslaviji imamo sedaj detektor po imenu URD-500 (Univerzalni radiološki detektor) z občutljivostjo od 0,5 milirentgena do 500 rentgenov. Torej s širokim območjem, kar potrjuje univerzalnost tega detektorja, ki ga izdeluje tovarna »ISKRA« Kranj. Princip delovanja je v tem, da detektor v prisotnosti radioaktivnega izvora odkloni iglo na galvanometru, istočasno pa prenese zvočni impulz preko slušalk ali preko zvočnika na uho. Kolikor večja je stopnja sevanja, toliko večji bo odklon igle in močnejši zvočni impulz.

Morda ste tako imenovane URD-500 že uporabili?

Res, prvič smo jih uporabili lani na vaji kot imitacija za »izvor radioaktivnosti« nam je služil radioaktivni kobalt 60. Člani radiološke patrle so zahvaljujoč veliki občutljivosti URD-500 hitro in uspešno odkrivali »izvire radioaktivnosti«.

Kakšne težave imate pri nabavi različne opreme za enote vaše službe?

Težav ni, saj je upravni odbor z direktorjem podjetja pravilno razumel potrebe naših služb in nam odobril sredstva za nabavo nove opreme. Sem spada tudi nabava brezžičnega telefona, novih zaščitnih mask in detektorjev ter dozimetrov.

Morda nekaj več o namenu tečajev in praktičnih vaj?

Civilna zaščita ima v vojni in miru važno nalogo samopomoči, organizirane pomoči

človeka človeku, kolektiva kolektivu in tvori tako nerazrušljiv sistem obrambe proti rušilnim, atomskim, biološkim in kemijskim učinkom sovražnikove agresije. Kakor hoče sovražnik s svojo agresijo zmanjšati samozaveš prebivalstva in demoralizirati zaledje, tako hočemo mi z močno organizacijo civilne zaštite dvigati borbeno zavest ljudstva in sposobnost ter učinkovito uporabljati zaščitna sredstva. Tečaji in vaje ne dvigajo le sposobnosti za obrambo domovine v vojni, temveč tudi širijo preventivno zdravstveno znanje, enako kot tudi požarnovarnostni ukrepi že v miru pomagajo preprečiti marsikatero škodo.

Kako je s strokovno vzgojo na tečajih?

Tečaj je uspešen le tedaj, če je rešeno tudi vprašanje ponazoril, maket itd. Na naših tečajih smo, kjer je to bilo mogoče, uporabili diafilme, zvočne filme, skice, makete in podobno. Ozko-trajni filmi so imeli pomembno vlogo, saj prikazujejo deo posameznih služb civilne zaštite. Seveda vsi dosedanj filmi pomenijo šele začetek, saj se je pokazalo, da je ta vrsta vzgoje najbolj primer na na tečajih. Film pomeni eno najučinkovitejših in najbolj sodobnih oblik strokovne vzgoje; zato ni čudno, če smo temu načinu posvetili toliko pozornosti. S tem v zvezi se pojavi tudi vprašanje nabave diapropjektorja, ki bi ga morali nabaviti čimprej, ker filme že imamo in smo bili do sedaj vezani na prijaznost železarskega izobraževalnega centra, ki nam je to napravo dal na razpolago. Težišče strokovne vzgoje članstva bo kot do sedaj tudi v naprej na praktičnih vajah.

Kakšno je sodelovanje vaše organizacije z ostalimi oddelki, službami in enotami?

Utrjujemo in poglobljamo sodelovanje z družbenimi organizacijami, JLA ter posameznimi enotami in oddelki civilne zaštite v komuni in okraju. Imamo tudi dobre stike z republiškim sekretariatom civilne zaštite. Povečati bi kazalo le propagando in širjenje strokovne litera-

Člana kemijske patrle

ture, vendar ne smemo pre zreti i i tem vloge, ki jo imajo tisk, radio in televizija.

Morda bi nam povedali nekaj več o načelih in smernicah civilne zaštite?

Organizacija civilne zaštite se stalno širi in z nenehnim delom si je postavila solidne temelje. Svojo vlogo zaštite prebivalstva pa bo odigrala, če bo ustvarila skupaj z JLA močno obrambno silo. S tem bo v zaledju ščitila izvire surovin, industrijo, transportne zveze ter življenje, zdravje in imetje naših delovnih ljudi. Držimo se Titovega načela: DELAJMO, KOT DA BO 100 LET MIR, PRAVLJAJMO SE, KOT DA BO JUTRI VOJNA!

Imate morda težave s predavateljskim kadrom in njihovo strokovno izobrazbo?

Težav s predavatelji nimamo, ker imamo v železarni strokovni kader, ki že vrsto let uspešno vzgaja članstvo za našo organizacijo. Po strokovni izobrazbi je predava-

teljski kader ustrezen, saj imamo: 2 zdravnika, inženirja kemije, metalurškega tehnika, 2 kemijska tehnika in 2 višja gasilska častnika. S tem kadrom lahko uspešno izvajamo vse vaje in tečaje in tako nismo navezani na pomoč drugih kolektivov.

Je tudi sedaj predviden kakšen tečaj? Zanima nas sestav tečajnikov, njih izobrazba in obisk na tečaju.

Pred dnevi smo zaključili dva tečaja in so rezultati izpitov zadovoljivi. Izobrazba tečajnikov je bila različna, vendar se je v nekaj primerih pri izpitih pokazalo, da ljudje, na katere smo mnogi računali, niso izpolnili naših pričakovanj. Tečaj so jemali neresno in niso v celoti osvojili predvidene snovi. Moram reči, da so ljudje, pretežno fizični delavci naših težkih obratov in gradbenih podjetij občine Jesenice stvar vzeli resneje in pokazali pri obisku dobro voljo, na izpitih pa solidno znanje.

Obisk tečaja je bil vse-skozi zadovoljiv, kar lahko pripisujemo vodstvu ŽIC, ki je znalo pravilno koordinirati urnik obeh tečajev, tako da je tečaj potekal od začetka do konca brez zastojev.

Na tem mestu naj se zahvalim tudi predavateljem, ki so znali planirano snov posredovati tečajnikom nazorno in so v razmeroma kratkem času usposobili nov kader za naše službe.

Upravnemu odboru in kolektivu železarne pa se zahvaljujem za dodeljena sredstva, ki so omogočila izvedbo tečajev.

Na koncu nam je tov. Jeršin povedal, da pripravlja plan vaje, ki bo v maju s sodelovanjem vseh enot.

Radiološka dekontaminacija vozila

Kaj delajo kolavdanti i

V predzadnji številki »Železarja« smo pisali o delu kemičnega oddelka OTK, danes pa objavljamo kratek razgovor z inž. Jankom Zaletlom, vodjem kvalitetne kontrole na OTK ter Francem Pesjakom, vodjem prevzemnega oddelka. Problematika obeh oddelkov je zelo obsežna ter ima velik vpliv na kvaliteto izdelavo izdelkov. Prevzemni oddelki pa seveda skrbi, da izdelki ustrezajo zahtevam kupcev na domačem in tujem tržišču.

Najprej nekaj besed o delu oddelka tehnične kontrole, ki ima nalogo, da spremlja kvaliteto izdelavo izdelkov tako v medfazni kot tudi končni izdelavi. S svojimi uslužbenci, ki so razporejeni v posameznih obratih, opravlja dvojno službo in sicer: medfazno, po obstoječih in veljavnih regulativih ter kolavdacijsko kontrolo, skladno z nalogami ter predpisi potrošnikov.

Oddelak tehnične kontrole tak kot je danes, obstoja še nekaj let. Takrat je prišlo namreč do združitve vseh kontrolorjev, ki so prej spadali neposredno k posameznim proizvodnim obratom. Praksa zadnjih let kaže, da je sedanja organizacija tehnične kontrole v naši železarni boljša kot je bila včasih in tudi kontrolorji so pri svojem delu bolj samostojni. Le-ti niso več pod vplivom proizvodnih obratov ter dobivajo navodila od vodstva oddelka tehnične kontrole. Kolektiv šteje 50 ljudi, razporejeni pa so v vseh proizvodnih obratih:

topilnice: šamotarna, martinarna, elektropeč;

valjarne: Javornik I, valjar na 2400, valjar na 1300, žična valjar na in jeklovlek;

predelovalni obrati: hladna valjar na in žičarna, elektrodni oddelak, cevna in žeb-ljar na.

Kontrolorji delajo na tri izmene in so razporejeni v dve večji skupini:

KOLAVDACIJSKA SKUPINA skrbi za to, da vsi izdelki odgovarjajo predpisanim zahtevam naročnikov, ali pa zahtevam nadaljnje predelave materiala. Ta skupina kontrolorjev, ki jih imenujemo tudi kolavdante, vodi evidenco celotne proizvodnje v proizvodnih obratih, seveda v kvalitetnem smislu na osnovi predpisane dokumentacije, ki služi štabnim službam za izdelavo raznih analiz. Celotno dokumentacijo topilnic, martinarne in elektropeči ter valjarne 2400 obdeluje IBM oddelak na osnovi podatkov, ki jih v proizvodnih obratih zbirajo kolavdanti. Da IBM oddelak na svojih strojih lahko obdeluje tozadevno dokumentacijo, imajo zasluge predvsem prizadeti obrati, ki so pokazali tudi veliko razumevanje. Prav bi bilo, da njihovemu vzgledu sledijo tudi ostali obrati.

Na OTK imajo tudi statistični oddelak, ki zbira vso kvaliteto dokumentacijo iz

posameznih obratov preko terenske službe kvalitetne kontrole. Omenjena služba posreduje statističnemu oddelku toliko podatkov, da jih zaradi slabe oziroma pomanjkljive zasedenosti skoraj ne more obdelati ter posredovati zainteresiranim službam v železarni.

Drugo skupino sestavljajo kontrolorji, ki več ali manj skrbijo za pravilno izvajanje proizvodno-tehnoloških predpisov. Poudariti je treba, da v nekaterih obratih kontrolorji že odločilno vplivajo na kvaliteto proizvodnje s tem, da neposredno na delovnih mestih opozarjajo na odstopanje od določenih tehnoloških zahtev. **Spet sta martinarna in Javornik I obrata, ki jih je treba pohvaliti, kjer želijo, da kontrolorji samostojno ukrepajo.** V zadnjem času v naših obratih uvajajo sistem notranjih reklamacij. Prvi rezultati so dokaj ugodni, saj se število notranjih reklamacij večja, zunanjih pa manjša. Uspehe, ki smo jih dosegli na tem področju, je treba pripisati večji budnosti ter neposrednim ukrepom kontrolorjev.

V letnem poročilu, ki so ga izdelali za poslovanje v preteklem letu ter ga posredovali vsem zainteresiranim službam na eni strani in samoupravnim organom na drugi strani, je poudarjeno, da je bilo v letu 1962 409 reklamacij, od tega 274 upravičenih, lani pa samo 334, od tega

201 upravičenih. To je prečna teža materiala, reklamacije je nižja kot v letu 1961, je npr. povprečna 1962 znašala 3.798 kg, leta 1961 pa 2.390 kg.

V primeravi z letom 1961 je manjša tudi vrsta klamiranega materiala v letu 1962 znašala 73,4 milijona, lani pa 73,4 milijona, ali v dane vrednosti, leta 1962 odst., v letu 1963

Če hočemo da bo kontrola v železarni si jo želimo potegniti za to, da bi po goji:

— predvsem mora biti določena tehnološka pek,

— urejena proizvodna dokumentacija

— pravilna odnosa srednjih proizvajalcev kontrolorjev, naj jih trajajo kot priganje, pak naj v njih vidi je sodelavci se opozarjajo, da bi izdelki čim bolj ter za predpanim in željam stročnik riala.

NALOGE NA BL PRIHODNOST

Vso kolavdacijo rali čimprejrediti jo bodo lahko obd IBM strojih. Urejen na dokumentacija n dila možno anali in sekunda materia tudi izmečk in k najbolj važ — iz

Se naprejo tre

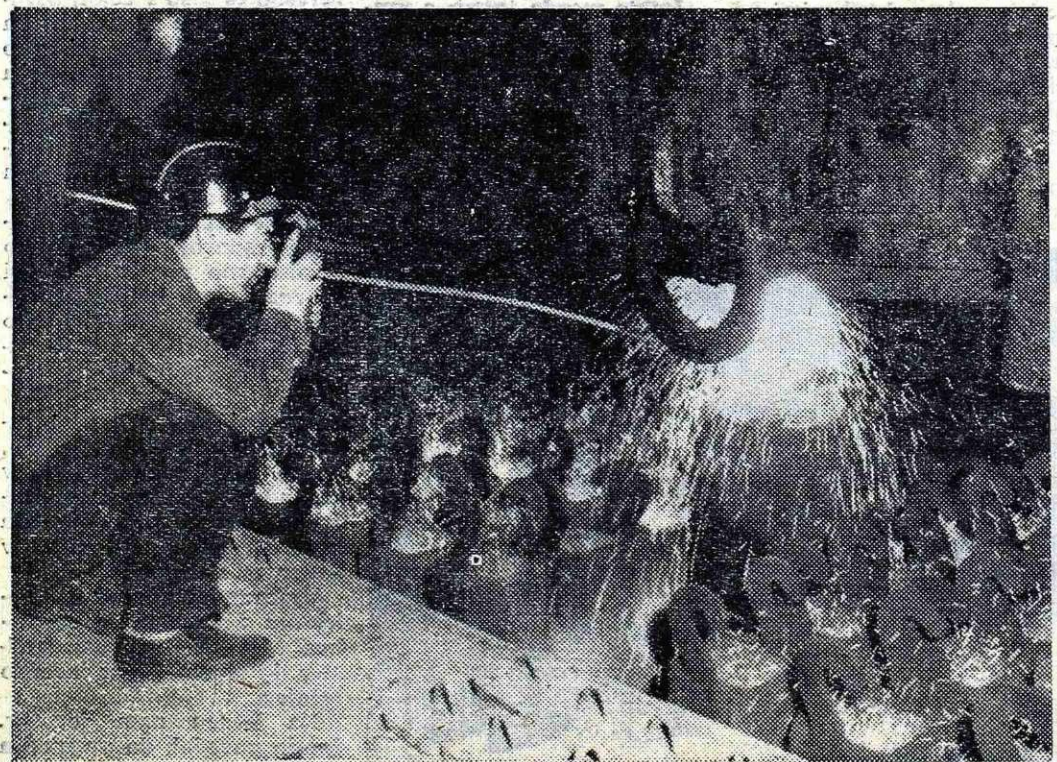
— pravilna orga prijeme ter prilag kontrola proizvodn vam z namom s tehnoloških proces

Kar ne zmorejo človeška čutila, nadomesti aparatura. Na sliki primerjava materiala s komparatorjem

Kljub slabim delovnim pogojem mora delo v lužilnici potekati brez zastojev. Na sliki luženje prob

Merjenje temperature s pirometrom

Ocena prob zahteva veliko izkušnost in skrbnost

ti in kontrolorji OTK

ravilnih. Tudi povprečna težna vrednost rene materiala, ki je v letu 1962 144 mililinarov, lani pa samo 13,798 kg, lani pa 13,798 kg, lani pa 13,798 kg.

imeno iz leta 1962 jša vrednost rene materiala, ki je v letu 1962 144 mililinarov, lani pa samo 13,798 kg, lani pa 13,798 kg, lani pa 13,798 kg.

čemu da bo tehnična a v letu 1962 144 mililinarov, lani pa samo 13,798 kg, lani pa 13,798 kg, lani pa 13,798 kg.

edvse mora biti točen tehnološki postopek, ki je v letu 1962 144 mililinarov, lani pa samo 13,798 kg, lani pa 13,798 kg, lani pa 13,798 kg.

ena proizvodna do-acija, ki je v letu 1962 144 mililinarov, lani pa samo 13,798 kg, lani pa 13,798 kg, lani pa 13,798 kg.

avile odnos nepo-proti njim, ki jih ne smakot priganjače, am-ji v njih vidijo le svo-lavceki se trudijo in-ajo, da bi bili naši iz-m boji ter da ustred-pnim zahtevam am strojnikov mate-

UGE A BLIZNJO ODNOST

kolavajo bodo mo-preti tudi tako, da o lahko obdelovali na rojih urejena tehni-umečija naj bi nu-ožnost analize prima-nda materiala, kakor mečki in kar je še važn - izplena.

uprejo treba iskati: avilne organizacijske ter prilagajati delo e proizvodnim zahte-namom spremljave šklih procesov, izdela-

ve in predelave materiala po odrejenih regulativih, v koli-kor že obstojajo, oziroma po potrebi povsod tam, kjer je kvalitetna problematika naj-bolj pereča.

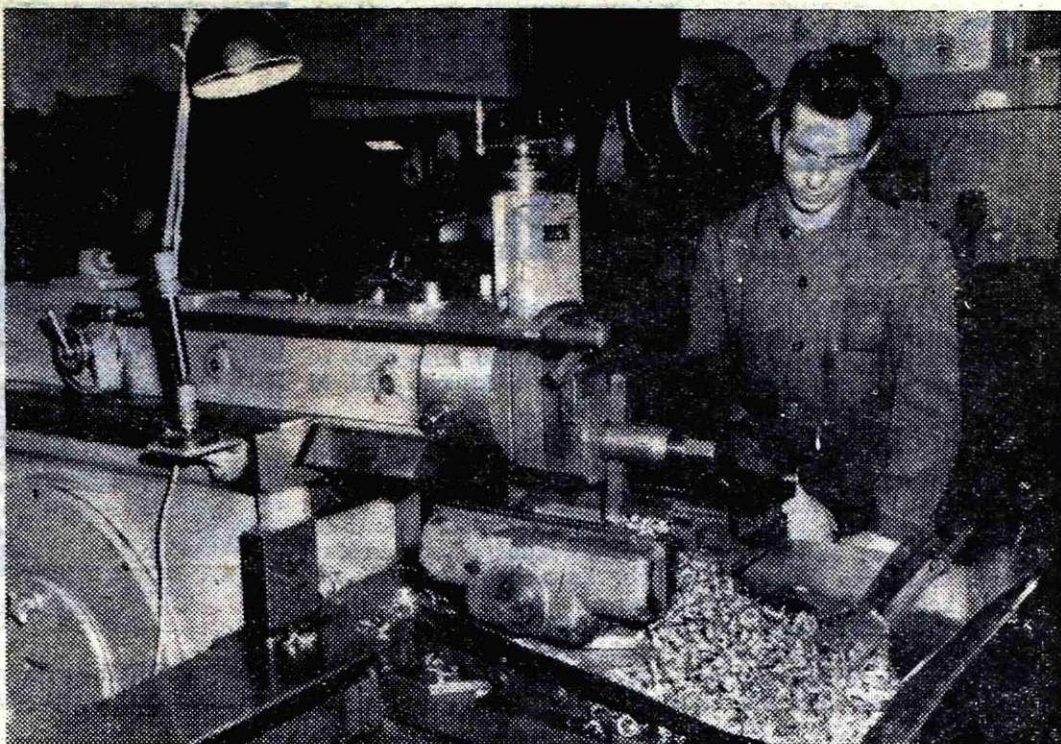
— Izvajanje pravilne ko-lavdacije materiala zaradi za-gotovitve kvalitetnega vložka za nadaljnjo predelavo ozi-roma kvalitetnih končnih iz-delkov naročnikom.

— Uveljavljanje proizvodne dokumentacije, ki naj poma-ga pri reševanju prej ome-njenih problemov in ki naj bi bila organizirana tako, da bi nudila možnost hitre kva-litetne in ekonomske analize.

Kot povsod drugod imajo tudi v tem oddelku težave, predvsem glede prehitre me-njave kadrov. Problem bodo uspešno rešili takrat, ko bodo

imeli dovolj sodelavcev z delovnimi izkušnjami in stro-kovno izobrazbo. Ti pa pri-hajajo šele iz naših šol, ven-dar nimajo potrebnih izku-šenj ter še premalo poznajo proizvodnjo in kvalitetno problematiko.

Težave imajo tudi zaradi tega, ker se nekateri proiz-vodni obrati prepočasi prilagajajo novemu položaju, se-veda iz objektivnih razlogov, predvsem kar se tiče nadalj-njega premika v kvaliteto. Praksa je pokazala, da so bili doseženi večji uspehi v vseh tistih obratih, kjer so pravilno razumeli pomen kontrole. Čeprav so se pro-blemi glede kvalitete izdel-kov večali, so jih reševali hitreje, pa tudi rezultati sa-mega dela so bili zadovoljivi.

Vsak preizkušaneec mora biti temeljito obdelan

Pestra problematika prevzemnega oddelka

Prevzemni oddelk opravlja naslednje naloge: vso mehan-sko preiskavo tekočega dela po obratih in sicer probe (upogibne, varilne, žilavostne in trgalne pa pri raznih pred-pisanih temperaturnih območjih). Pred ustanovitvijo razi-skovalnega oddelka se je sedanji prevzemni oddelk ime-noval metalurški oddelk OTK. Po reorganizaciji sta se ločila fizikalni in toplo obdelovalni oddelk, ki je bil pri-ključen raziskovalnemu oddelku.

Oddelk vsak dan oprav-lja zgoraj naštetih mehan-ske preiskave ter pismeno ob-vešča proizvodne obrate, ka-ko naj se ravna pri na-dalnjem tehnološkem po-stopku. Hkrati oddelk op-ravlja tudi vse mehan-ske preiskave, ki se nanašajo na tovarniške ateste. V ilustra-cijo nekaj števil: v letu 1962 so izdali 8.352 atestov, lani pa že 9.681. Vodja prevze-mnega oddelka Franc Pesjak se spominja, da so pred le-ti izdali komaj 2.000 takih

atestov povprečno na eno leto.

Za lažje razumevanje naj povemo, da tovarniški atest z drugimi besedami pomeni točno dokumentacijo kemi-čnih, mehanskih in fizikalnih vrednosti, ki se jih poslu-žuje konstruktor pri izdela-vi projektov ali strojnih ele-mentov.

Važno poglavje v delu pre-vzemnega oddelka predsta-vlja nenehen stik s prevze-mnim organi domačih in in-ozemskih podjetij. Omenjena podjetja preko tehničnih ekspertov oziroma izveden-cev prevzemajo naročeni ma-terial in ga že v tovarni ob-prisotnosti sodelavcev pre-vzemnega oddelka preizkusi-jo. Preizkus opravijo v obr-atih očno, dimenzijsko, v posebnih primerih pa tudi ultrazvočno. Prevzeti materi-al žigosajo z žigi, s tem pa je tudi prevzem materiala za prevzemni oddelk dokon-čno opravljen. Ta ugotovitev ne velja le za notranje nevid-ne napake, ki imajo lahko vpliv na kvaliteto celotnega prevzetega materiala.

V naši železarni vsako leto izdelamo velike količine ma-teriala, ki ga uporabljajo v ladjedelnicah, toda postopek pri prevzemu tega ma-teriala ni enostaven. Še pre-den podjetje lahko začne z izdelavo takega materiala, mora imeti posebno prizna-nje, ki ga izstavijo posamez-ne družbe, to je Register po natančnem pregledu tehnološkega postopka same to-varne in vseh potrebnih pre-

iskav. Tako priznanje ima-mo že od naslednjih družb: Lloyd's Register, Bureau — Veritas, Jugoslovanski Regi-star brodova, American Bu-reau of Shipping Rules, DET-NORSKE VERITAS. Od teh družb oziroma registrov ima-mo priznanje za izdelavo la-dijske in kotlovske pločevine ter okroglega železa za ladijs-ke verige in zakovice, treba pa je omeniti še priznanje za elektrode, ki ga ima od-delek od naslednjih registrov: LR, BV, JRB, ABS, dobili pa bodo še priznanje za regi-ster SSSR. V izdelavi je tudi priznanje Lloyd's Register za vse izdelke naše livarne.

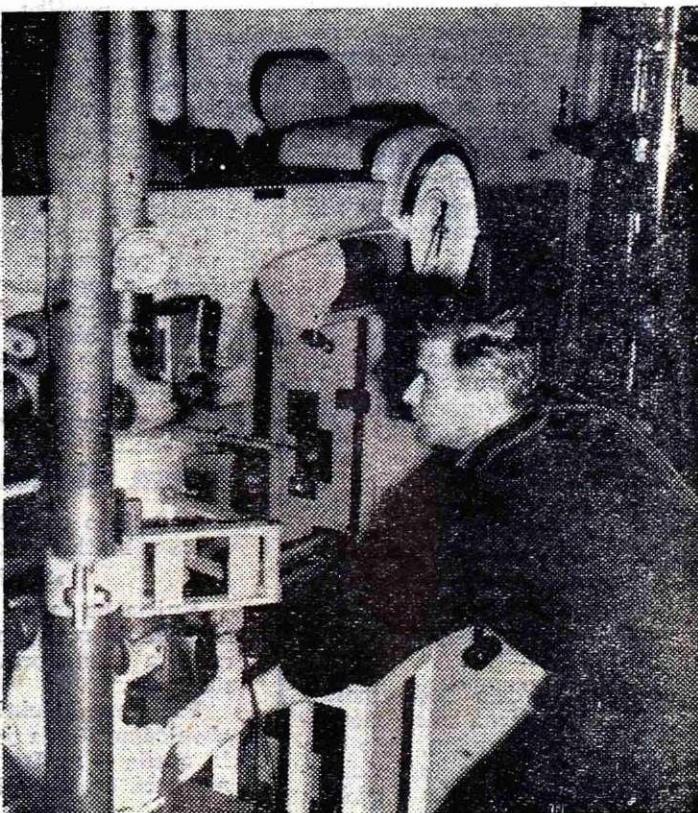
Za vse tiste materiale, ki so namenjeni inozemskim naročnikom, je treba opraviti še strožje preiskave in kontrole. Prevzemni oddelk ima dve mehanski preizkuševal-nici. Ena je v poslopiju OTK, druga pa v predelovalnih obratih. Za pripravo preiz-kusov imajo tudi samostoj-no mehanično delavnico. Oz-ko grlo predstavlja zaradi svoje utesnjenosti mehanska preizkuševalnica v OTK, ker prostor ne odgovarja var-nostno-tehničnim predpisom. S povečavo oziroma rekon-strukcijo železarne in z na-daljšim prehodom v kvali-teto bodo naloge prevzemne-ga oddelka še večje, kar velja tudi za same preiskave, ki jih bodo morali opraviti s še večjo pozornostjo in natančnostjo. Toda v seda-njih razmerah večjih in za-htevnijših nalog v utesnjeni mehanski preizkuševalnici najbrž ne bi mogli realizira-ti. Aparature in naprave, s katerimi razpolagajo, so že dotrajane in bo treba misli-ti na nove. Najbolj pogre-šajo sodobne Eriksen stroje in to v obeh preizkuševalni-cah. Na sedanjih Eriksen strojih je natančnost podat-kov, ki jih dobijo, že proble-

matična. Največ težav ima-jo pri debelejših materialih in še posebej pri materialih z visoko žilavostjo. Dotraja-ni so tudi trdotni stroji raz-nih tipov in jih bo treba za-menjati ali dopolniti z novi-mi. Najtežji položaj je v mehanični delavnici. Rezkal-ni stroji so bili nabavljeni še pred vojno in so zelo ob-remenjeni. Tudi te stroje bo treba zamenjati z novimi. Čeprav so stroji že dotraja-ni, še vedno služijo svojemu namenu, zasluge za to pa imajo člani kolektiva meha-nične delavnice, ki zanje vzorno skrbijo, sami pa so tudi izdelali posamezne stroj-ne elemente in jih namestili povsod tam, kjer so bili že

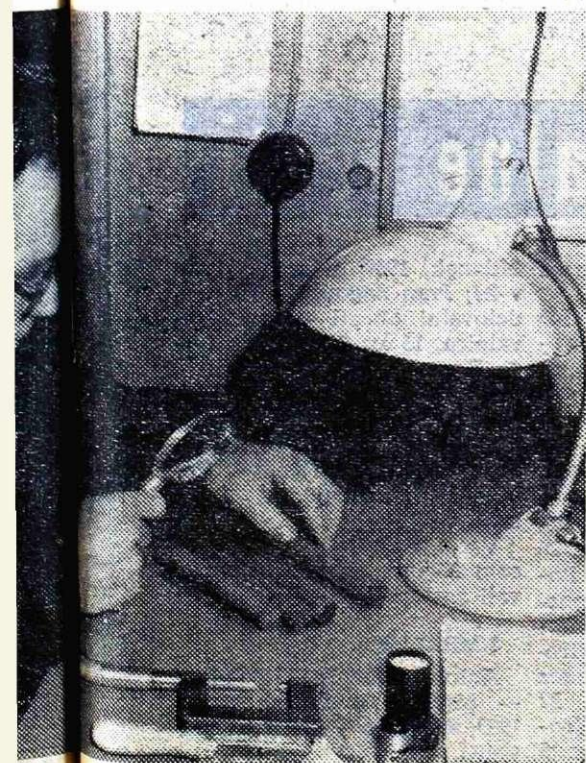
dolgo vrsto let izrabljeni strojni elementi.

Kolektiv prevzemnega od-delka šteje 41 sodelavcev in sicer: vodja 17 delavcev v mehanski preizkuševalnici, 18 v mehanični delavnici, 3 v tehnični admin. in 2 čistil-ki.

S tem smo naš razgovor v oddelku tehnične kontrole in v prevzemnem oddelku za-ključili. Če bi hoteli proble-matiko obeh oddelkov bolj natančno opisati, potem bi potrebovali v ta namen več prostora. Vseeno upamo, da smo problematiko obeh od-delkov vsaj v grobih obrisih približali našim bralcem, to pa je bil tudi namen današ-nje reportaže.

Nerjaveča ventilska jekla so posebno zahtevna pri visokih temperaturah

in strokovno usposobljenost

Prestavili smo skladišče kokil na haldo

Gradnja temeljev za novo metalurško električno peč je v polnem teku. Kmalu bomo pričeli z montažo in proti koncu letošnjega leta lahko pričakujemo prvo šaržo. Prav tako se pripravljamo tudi že na gradnjo druge električne peči, ki jo bomo začeli prihodnje leto.

Vendar za normalen potek obratovanja potrebuje električna peč kot tudi drugi talilniški metalurški agregati vložek, ki se sestoji v glavnem iz starega železa, manjših količin belega grodlja, apna in morebitnih zlitin. Zato je za nemoteno obratovanje poleg drugega potrebno tudi odgovarjajoče skladišče za pripravo vložka.

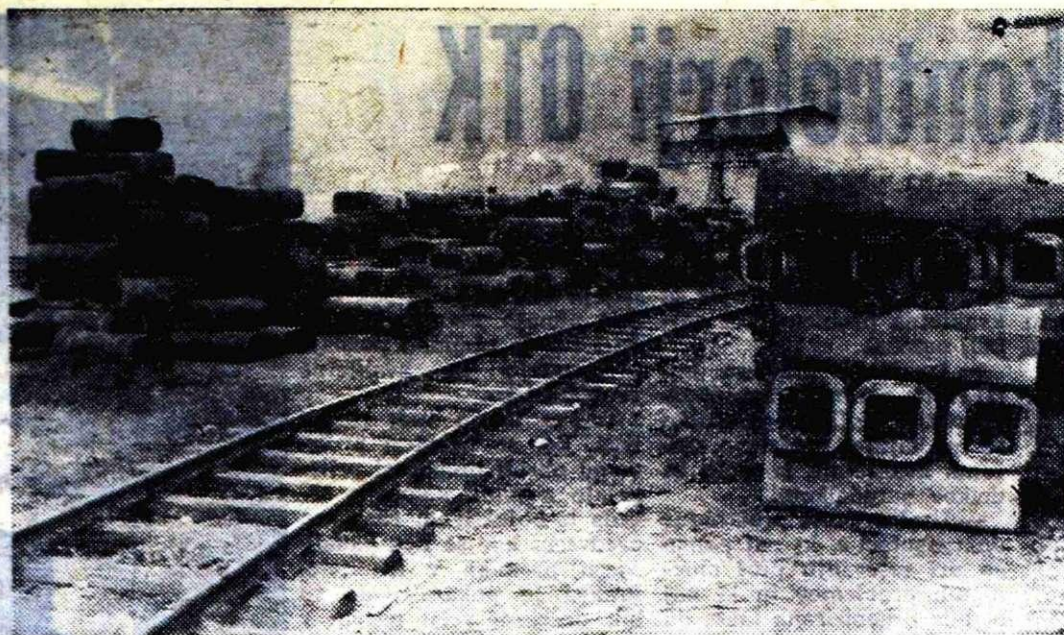
Skladišče starega železa in grodlja za potrebe bodočih obeh novih električnih peči bomo uredili pod Sava žerjavom, kjer bomo nakladali staro železo in grodlj v šaržirne košare ter jih po normalnem tiru prepeljali do peči. Na tem prostoru imamo sedaj manjše skladišče starega železa za potrebe martinarne, skladišče belega in sivlega grodlja, razbijalnice za razbijanje starih kokil, skladišče kokil in skladišče starega železa za potrebe obeh sedanjih električnih peči. Za opravljanje vseh potrebnih operacij na tem prostoru imamo na razpolago dva žerjava, katerima pa se bo kmalu pridružil še tretji, ki je naročen z ozirom na bodoče potrebe, ko bosta obratovali obe novi električni peči.

Da bomo pravočasno pripravili vse potrebno za pripravo vložka na tem prostoru, ko bo pričela obratovati prva nova električna peč, smo pred kratkim že pričeli z delom. Prestavili smo skladišče kokil na konec halde, kjer vso manipulacijo nakladanja in rakladanja opravlja ameriško motorno dvigalo. Ker ostane manjše skladišče starega železa in grodlja za potrebe martinarne, dokler bo obratovala samo ena velika električna peč, še na tem prostoru, moramo povezati ozki tir do razbijalnice kokil, da bomo lahko nakladali staro železo in grodlj v koritne vozove. Poleg tega moramo napraviti še krajši odcep ozkega tira za potrebe pripravi vložka za obe električni peči, ki sedaj obratujeta. To bomo morali urediti do konca aprila, da bomo lahko v maju napravili na prostoru, kjer sta sedaj staro železo in grodlj za martinarno, dva metra globoko jamo za bodoče skladišče starega železa za električno peč.

Vsa ta dela bodo morala biti opravljena med nenehnim obratovanjem, zato lahko pričakujemo tudi določene težave, ki se jim v takšnih primerih ni mogoče izogniti. Vendar, to je šele začetek, kajti podobnih in večjih te-

žav bo pri rekonstrukciji martinarne še dovolj, ker se moramo zavedati, da bomo morali proizvajati jeklo in izvajati rekonstrukcijo istočasno. Zato bomo morali napraviti vse, kar je v naših močeh, da bo vpliv rekonstrukcijskih del na proizvodnjo čim manjši.

K.

Skladišče kokil so iz martinarne premestili na konec halde, kjer jih razkladajo in nakladajo z motornim dvigalom

Problemi pri odpremi kosovnega blaga

Da bi bilo čim manj reklamacij železnice ali prejemnika blaga zaradi viška ali primanjkljaja pri odpremi kosovnih pošiljk, je važno, da tudi kosovno blago odpremljamo skladno z uredbami zakona o prevozu blaga po železnici. To pa nam bo uspelo le, če spoznamo te predpise in uredbe.

Pod pošiljko razumemo blago, ki ga predamo železnici na prevoz z enim tovrstnim listom. Po načinu odpravljanja blaga poznamo dve vrsti prevoza: vagonске in kosovne pošiljke, po hitrosti prevoza pa navadne (sporovozne) in brzovozne.

Železnica je na vseh postajah, na katerih prevzemajo večje število kosovnih pošiljk, uvedla načrtno prevzemanje blaga, le na osnovi predhodnih prijav. Vsaka prijava kosovnega blaga mora vsebovati: ime in bivališče prejemnika blaga, namembno postajo, težo pošiljke, vrsto embalaže in točno označbo blaga. Seveda pa morajo biti kosovne pošiljke tudi dobro embalirane, sicer železnica blaga ne sprejme na prevoz. Blago mora biti omotano tako, da je zavarovano pred primanjkljajem ali poškodbo. Poleg tega moramo zaznamovati vsak posamezen kos z natančnim in popolnim naslovom prejemnika blaga. Pošiljka mora biti označena tako, da označbe ni mogoče odstraniti. Najboljše so ko-

vinske tablice, ne smemo pa uporabljati papirnatih nalepic. Vse stare napise ali oznake moramo odstraniti, da je vsaka zamenjava izključena.

Prevozni stroški kosovnih pošiljk so neprimerno večji od stroškov pri vagonskih nakladah. Voznina je zaračunana po Robni tarifi 5, torej po tarifnih postavkah, ki so določene za prevoz kosovnega blaga na podlagi prevožene poti in teže blaga.

Npr.: Na postajo Reka (200 km) moramo odpremiti 2500 kg žice. Železnica bo zaračunala voznino takole:

Razdalja Jesenice — Reka znaša 200 km, tarifna postavka je 590 din za 100 kg, torej je voznina 14.750 dinarjev. Prevozni stroški so pri kosovnih pošiljkah zelo visoki, zato je boljše, če kosovno odpremljamo čim manj blaga.

Ker to tudi pri nas zelo malo upoštevamo, si oglejmo dva primera odpreme kosovnih pošiljk, za katere smo plačali visoke prevozne stroške.

Dne 22. marca smo odpremili kosovno po železnici 3063 kg blaga na postajo Zalog. Ker je bilo blago poslano kot kosovno, je tudi železnica zaračunala voznino po kosovnih tarifnih postavkah: razdalja Jesenice — Zalog je 73 km, tarifna postavka pa 300 din za 100 kg, torej zna-

ša voznina 9210 din. Če pa bi isto pošiljko odpremili vagonsko, v kombinaciji z drugimi prejemniki, bi morala železnica zaračunati prevozne stroške po 15-tonski tarifni postavki razreda 2 (168 din za 100 kg), ali le 5208 dinarjev. Pri eni sami pošiljki bi lahko prihranili 2002 dinarja.

Drug primer: Dne 12. marca smo odpremili kosovno brzovozno blago v Kraljevo v teži 960 kg. Ker je železnica zaračunala voznino po kosovni tarifni postavki s 50% pribitkom za brzovoz, so znašali prevozni stroški za 960 kg poslanega blaga v Kraljevo 19.152 din. Če bi isto pošiljko odpremili v kombinaciji kot vagonsko, bi znašali stroški le 7315 dinarjev.

Če odpremimo z enim tovrstnim listom več predmetov, za katere veljajo različne določbe o računanju voznine, je važno, da to blago v dobavnih listih tudi ločeno navedemo po teži in označbi blaga, sicer bo železnica zaračunala voznino po predmetu, za katerega je predvidena največja tarifna postavka.

To je posebno važno pri odpremi embalaže (sodovi, prazni zaboji in podobno), ker mora železnica za to blago zaračunati voznino za 50% ceneje od ostalega blaga. Vedeti moramo, da so tovrstni listi izstavljeni le na podlagi podatkov v dobavnih listih. Važno je, da tudi vedno, da odpošiljatelj odgovarja za vse posledice, če so bile izjave v tovrstnem listu netočne ali nepravilne. Tej odgovornosti se pošiljatelj tudi ne izogne, če na njegovo zahtevo izpolni odpremne dokumente železniški uslužbenec.

Prevozni stroški so za kosovne pošiljke neprimerno večji od vagonskih, zato se izogibajmo kosovnih pošiljk in če je le mogoče, odpremimo to blago v kombinaciji z drugimi prejemniki kot vagonске pošiljke. Brzovozno pa pošiljajmo blago le v res nujnih primerih, ker se voznina poveča za 50%. Le tako nam bo uspelo zmanjšati prevozne stroške in še znižati število reklamacij.

P. G.

Personalne vesti

Za čas od 1. do 31. marca 1964:

38 sprejetih delavcev, 149 obračunanih delavcev, 7 sprejetih uslužbencev in 10 obračunskih uslužbencev.

UPOKOJENI SO BILI:

Justin Abram, 1907, plavž — vzdrževanje, 16 let 5 mes. v ŽJ; Matevž Kavčič, 1908, plavž — skladišče koksa, 26 let 6 mes. v ŽJ; Franc Pogachnik, 1908, plavž — apnenica, 12 let 4 mes. v ŽJ; Jože Šabanovič, 1911, elektropeč, 16 let 8 mes. v ŽJ; Janez Kozelj, 1905, šamotarna, 27 let 9 mes. v ŽJ; Franc Grohar, 1907, livarna, 24 let 5 mes. v ŽJ; Ivan Klinar, 1908, žičarna, 26 let v ŽJ; Avgust

Židanek, 1909, žičarna, 33 let v ŽJ; Ivan Zagovec, 1906, predelovalni obrati — pocinkovalnica, 15 let 9 mes. v ŽJ; Ivana Rozman, 1912, gradbeni — tesarna, 10 let 8 mes. v ŽJ; Viktor Pogačar, 1906, Javornik III — mehanična, 28 let 6 mes. v ŽJ in Rudolf Stibelj, 1908, transport, 18 let 6 mes. v ŽJ.

Vsem dolgoletnim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali zasluženi pokoj!

UMRLI SO:

Antonija Frelj, 1918, plavž — čistilka in Karol Čufer, 1909, Javornik I — adjustaža vezač. Svojem naše iskreno sožalje.

Vsem članom kolektiva

Casopisno podjetje Delavska enotnost v Ljubljani bo v kratkem izdala knjigo Staneta Kavčiča:

»SAMOUPRAVLJANJE«

Knjiga bo imela 700 strani v dveh delih. V prednaročilu je cena knjigi 2.000 dinarjev. Vsebina obravnava samoupravljanje, gospodarjenje in vlogo sindikata.

Vse člane kolektiva, ki se zato knjigo zanimajo, obveščamo — da jo lahko naročijo, najpozneje do 15. aprila — na Izvršnem odboru sindikalne podružnice, tel. št. 216 ali 267.

IO sind. podružnice
Železarne Jesenice

Legija svetega Birokracija

(NADALJEVANJE)

2. Malo od tal:

— se pehajo tajniki stano-
vanjskih skupnosti, krajev-
nih skupnosti in sploh vseh
skupnosti, ki jih je vsak dan
več ter je meni, Svarunu, že
kar malo čudno, da še nismo
ustanovili zakonske skupno-
sti. Kajti, sicer potem bi
tudi tu eden lahko pisal za-
pisnike sestankov, pritožbe
posameznih članov zakonske
skupnosti, referate vodilnih v
zakonski skupnosti, gradivo
za referendum (na primer
ali naj ima zakonska skup-
nost montirano 25 ali 40 wat-
no žarnico) in se, bogme, že
vnaprej ve, kdo bi to pisal;

— malo privzdignjeni so
tudi tisti oni, ki vtikajo v
stroj obrazce ob raznih po-
membnih dogodkih, kadar
ljudi kaj žuli. Bi rekel za
primer ob registraciji seki-
rice z motorjem (kakšne pri-
me na primer). Kako neznan-
sko se mudi tistemu, ki je
predvčerajšnjim dobil ček,
danes jo je pa pritiščal v
klet svojega bloka. In kako
je šele pomemben tisti oni
legionar Birokracijev, ki je
sodeloval pri izpolnjevanju
obrazcev za kredit;

— ob davčni napovedi, vla-
ganju prijave za otrokov do-
latnik, izpolnjevanju obraz-
ca za potni list, prijavljanju
delovne dobe, pa kar tako
naprej.

To so bojišča, kjer nasto-
pajo Birokracijevi podoficir-
ji. Tu ni več čisto vseeno,
kdo si, ki prihajaš v stik s
svetnikom, Veljava, oblast in
papir se začno družiti. Biro-
tracijevi podoficirji so v
stanju zelo energično ureje-
vati stvari na bojišču (svet-
nik je dober kadrovnik in nje-
gov aparat ne kadruje kar
tebi nič meni nič kogarsibo-
di v podoficirski položaj —
saj menda res ni vseeno, kdo
bo v stanovanjski skupnosti
odredil, kam naj gre legali-
zirani šušhonorarnik najprej
popravljanje boiler, če so ta-
isti pokvarjeni v sedemnaj-
stih stanovanjih hkrati. Za-
orej: čisto majčkeno od tal
začneta dobivati pismenstvo
in papir svojo pravo veljavo.

3. Privzdignjena:

— Slovenski tajnik se mora
na tej stopnji umakniti uvo-
tenemu sekretarju. Recimo
v podjetju, na raznih za-
vodih, ki so uspeli svojo de-
javnost razširiti od ene do
druge komunske meje, pa v
javni službi — od bolnišni-
ce, skozi šolo do zavoda, ki
je državljanom tako hudo
nujen, da brez njega ne mo-
rejo (kakšen takle za so-
cialno zavarovanje na sluča-
jen primer);

— tu so načelniki, referen-
ti, tajniki, poverjeniki, in-
špektorji... Komunski, za-
vodski...

(Dalje prihodnjič)

1200 km po Italiji

Kako najdejo gledališki amaterji pot v čustva tujcev

Na majhnem trgu pred Academio sem se pridružil
»našim«. Kar kmalu smo bili spet sredi golobov,
arkad in fasad najimenitnejših beneških zgradb, na
oploščenem trgu pred Markovo cerkvijo.

Prispeli smo natanko ob času, ko spuste zastavi —
beneško in italijansko. Na prizor je čakala množica
domačinov in tujcev. Pritekel je vod vojakov. Roke
so držali na brzostrelkah, na pol obrnjenih v tla napol
naprej, njihovi koraki pa so bobneli po beneškem
tlaku.

Gibali so se sunkovito, ostro, zavijali in poudarjali
zavojne korake ter izpolnjujoč povelja pričarali nam,
navajenim mirnega, resnega vojaškega koraka, na
usta nasmeh. Postavili so se pod stožčasta, pri tleh
zelo debela in hitro ošiljena droga, na katerih sta
viseli živobarvni trikotni zastavi. Spuščanje zastav se
ni v ničemer razlikovalo od večernega obreda slo-
venskih tabornikov in vendar je bilo videti, da pomeni
za množico veličasten ceremonial. Na nas je delovalo
vsakdanje, tekanje in topot vojakov pa sta bila ko-
mična. Marsičesa, kar naj bi bilo veličastno in atrak-
tivno, Jugoslovani nismo v stanju razumeti. Kaj bi?
Imamo pač malo drugačne poglede in nazore.

Ko se je jela množica razhajati, smo se kot na
povelje zbrali okrog čepice, ki je čepela najvišje. Ne-
kaj deklet od bogveje se je želelo fotografirati in
fantje so jim posodili dalmatinske čepice, mi smo se
pa med tem dogovorili, kako prebiti čas do devetih.
Tokrat je namreč naš avtobus nepreklicno odpeljal
nazaj v Mestre.

Kako pisan labirint želja? Nekdo bi šel rad na Lido.
Na otok kopališč in mondenih hotelov. Zgolj zato, da
bi od zunaj vonjal dolgočasnost in skrb, kako po-
trošiti denar. Mnogim nam je bilo žal, da je nedelja.
Če bi bil delavnik, bi šli v Murano, v beneško pred-
mestje, kjer lahko z ulice opazuješ nastajanje čudo-
vitih beneških okraskov iz stekla. Beneški steklarji
ustvarjajo mimo vsakdanjega kiča tudi izdelke ne-
vsakdanjih estetskih oblik, skozi katere se prelivajo
žive beneške barve. Ti izdelki navsezadnje niti niso
predragi. Žal ob nedeljah ne napihujejo svojih skrbno
oblikovanih kalupov in zato z Muranom ni bilo nič.

Po akademii in Tizianu se nam bo prilegla čisto
biološka večerja. Nekateri so zatrdili, da poznajo pot
do gostilne ob glavnem kanalu, kjer prodajajo okusne
in poceni špagete. Grede smo se sprli ali gremo po
pravih poteh ali ne in stavili za liter vina. Vino in
špageti so zanesljivo vodili in prišli smo natanko tja,
kamor smo želeli. Kljub vsemu smo prišli pozno. Ob
točilnem pultu je slonelo le še nekaj dolgočasenih
domačinov. Strežnica, domača hči, je bila pravkar na-
menjena oditi, kuharica, gostilničarjeva žena, je že
odložila delovno haljo in preostale jedi so bili že po-
spravili v hladilnik. Kljub temu smo dobili čez dobrih
deset minut špagete, gostilničar in njegovi pa so nas
sprejeli, ko da se poznamo že strašno dolgo. Grede,
ko so komaj prepoznavali tistih nekaj naših, ki so že
enkrat bili tu, so ustvarjali vzdušje dolgega poznanstva
in velike prišrčnosti.

Pa cena? Tudi za naše količine deviz čisto sprejem-
ljiva. Vino dvesto lir, špageti sto petdeset.

Le nekaj hipov pred deveto smo prišli do avtobusa.
Med večerjo sem napisal prve pozdrave v domovino.
Trebalo je bilo kupiti znamke in spustiti razglednice v
nabiralnik. Zato sem se oddvojil. Na trgu pred želez-
niško postajo sem naletel na dogodek, ki je ustavil
moj korak in mojo misel. Pozabil sem, da moram
poiskati poštni nabiralnik in priteči minuto pred deveto
do avtobusa.

(dalje prihodnjič)

Ob 20-letnici Partizanskega invalidskega pevskega zbora, ki bo nastopil na Jesenicah

Visoko v neprehodnih goz-
dovih Slovenije (Zahodna
Jugoslavija) je bil 21. aprila
1944. leta, v času najhujših
bojev za osvoboditev jugoslo-
vanskih narodov iz ranjenih
partizanskih borcev ter voj-
nih invalidov ustanovljen
pevski zbor z namenom, da
bi v času borbe bodril s pes-
mijo borbene edinice in laj-
šal težke ure partizanskim
ranjenim po bolnicah in
trpečemu civilnemu prebi-
valstvu. Prvi zborovodja je
bil partizanski skladatelj
prof. Karel Pahor.

Zbor je imel že v času
vojne 120 nastopov. Med dru-
gim je bil zbor prepeljan z
avioni v Italijo (Bari, Gravi-
na, Altamura), kjer je kon-
certiral v tamošnjih zavezni-
ških bolnicah in jugoslovanskih
bazah.

Po vojni, nadaljuje zbor s
svojim poslanstvom, ki je v
tem, da čuva originalno par-
tizansko pesem in jo posre-
duje mlajšim generacijam. S
tem ciljem je priredil že nad
1000 koncertov širom cele Ju-
goslavije. Izvedel je uspešno
koncertno turnejo po Romu-
niji in Italiji. Izdal je pes-
marico partizanskih pesmi in
jih posnel na gramofonske
plošče. Zbor je stalen gost
jugoslovanske radio-televizije
in je sodeloval pri partizan-
skem filmu »Veselica«.

Svojo pesem je zbor pred-
stavil skoro vsem inozem-

skim državnim delegaci-
jam in suverenom, ki so obi-
skali Jugoslavijo. Predsednik
Jugoslavije Josip Broz Tito
je zbor odlikoval z najvišjim
odlikovanjem, pevci pa so
nosilci velikega števila viso-
kih vojaških in civilnih odli-
kovanj.

Zbor šteje danes okrog 65
članov, samih partizanskih
borcev in invalidov in je po
svojem sestavu edini tak
zbor v državi. Vodi ga že
deset let partizanski sklada-
telj prof. Radovan Gobec, terji.

avtor mnogih partizanskih in
drugih pesmi.

Osnovni program zbora je
partizanska pesem, goji pa
tudi slovensko in jugoslovansko
narodno in umetno pe-
sem ter napredno internacio-
nalno delavsko pesem. Pro-
gram zbora obsega nad 100
pesmi in kantat.

Zbor je prejel na raznih
tekmovanjih častna priznanja
in ga kritika primerja s pro-
fesionalnimi pevskimi zbori,
čeprav so pevci čisti ama-
terji.

Mladinci in mladinke

ANSAMBEL NARODNIH PLESOV IN PESMI
PRI DPD »SVOBODA TONE ČUFAR« JESENICE

VAS VABI

DA SE VKLJUČITE V NJIHOVE VRSTE
POGOJI:

- STAROST OD 15 DO 20 LET
- VESELJE ZA TO VRSTO UMETNOSTI
- ZA UCENCE IN DIJAKE: DOBER UČNI
USPEH

PRIJAVITE SE LAHKO VSAK TOREK IN ŠE-
TRTEK OSEBNO OD 19. DO 20. URE V MALI
DVORANI DELAVSKEGA DOMA (pri Jelenu).

PRIJAVE SPREJEMAMO DO 16. APRILA 1964
ZARADI PRICETKA SKUPNE VADBE ZA NO-
VINCE.

VABI VAS ANSAMBEL NARODNIH PLESOV
IN PESMI.

Slovenski oktet je pel Jeseničanom

V ponedeljek je gostoval
na Jesenicah Slovenski oktet.
Dvorana gledališča »Tone
Čufar« je bila premajhna, da
bi sprejela vse ljubitelje tega
izvrstnega vokalnega ansam-
bla, saj je že pred pričetkom
zmanjkalo vstopnic celo za
stojišča.

Oktet je v prvem delu naj-
prej izvedel tri dela našega
renesančnega mojstra Gallu-
sa, nato pa je pel pesmi raz-
ličnih narodov. V drugem
delu smo poslušali slovenske
narodne pesmi ter umetne
pesmi različnih jugoslovanskih
skladateljev. Umetniki
so zaključili svoj koncert z
za Jesenice že tradicionalno
koroško narodno »Mojcejo«,
na zahtevo občinstva pa so
dodali še »Ribniško«.

Koncert je bil za Jesenice
velik koncertni dogodek in
pisati o umetniški in tehnič-
ni dognanosti njihovega petja
bi bilo z ozirom na sam slo-
ves reprezentativnega sloven-
skega ansambla popolnoma
odveč. Lahko rečem samo to,
da so res pokazali, kaj znajo
in prepolna dvorana jim je
dala iz vsega srca priznanje.
Upamo, da to ni bilo zadnje
srečanje Slovenskega okteta
z železarskimi Jesenicami in
da jih bomo še lahko po-
zdravili in poslušali.

K.

Ko se vrača življenje

»Tako govoriš, kakor Gorjan,« je rekel kmetu. »Zdi se mi, kakor bi bil ob njem.«

»Težko je odganjati misel, da tisti, ki bi moral biti mrtev, morda le ni umrl. Zlasti, če gre za človeka, ki vam je bil globoko v srcu. Vem, Martin.«

Zrnovec si ni nikoli belil glave z oblastjo in krivico. Pojedel je mnogo več soka kot pšeničnega kruha in nikdar ga ni motilo, da so se drugi presitovali s cvrtjem. Srečen je bil, da je lahko garal.

Vi imate drugačne cilje in večje skrbi. Niso mi neznane. Gošarstvo je splet vsakršnih ljudi in naziranj. Ni vam mar, v kaj kdo veruje, a svoboda vam ne pomeni samo očiščenje dežele in izgon zelencev. Tisti lepši jutri, ki ga oznanjate, vam pomeni več. Vem, čeprav sem gruntar.

Zrnovec vam je bil na tej poti zvest tovariš. Trikrat več zemlje imam, kakor on. Martin, v teh dneh tudi to ne pomeni prida. Tudi jaz začnem čutiti tisto pravo svobodo, ki si jo ti spoznaval davno pred vojno, ko so te odpuščali z dela in te gonili po sodnijah.

Martin je stopil pred Poljanca in ni odnehal, dokler ni ujel njegovega pogleda. Bil je moten in prodoren. Skozenj je govoril razum. »Skozi Gorjanove oči je prihajalo samo čustvo,« si je rekel, »temule pa si je na plan gol, suh razum. In vendar sta si enaka. Oba enako nas imata rada.«

Njune oči so počivale v skupnem pogledu. Mlak je prekinil Poljanec.

»Če je živ v Begunjah ali mrtev v Dragi, bomo jutri poizvedeli,« je rekel. »Julka bo nesla zdravniku grebo masla. Danes je tako, da se ljudje enakih misli ne moremo podkupiti. Z grebo se samo vnaprej zahvališ in nekako laže poveš, kaj bi rad. Ker nima s čem zabeliti, se ne bo branil. Poskusil bo priti v Begunje in do noči bomo vedeli.«

Martin je spet poiskal Poljančovo roko. Pogladi jo je, kakor pred dobro uro na stražnem mestu. Stisnil je kmetovo zapestje in zrl v njegove oči.

Oba so za hip prešlinile enake misli. Medtem ko jih je Poljanec odgnal in si dopovedal: »Saj sem njihov. V svojem tveganju ne delajo razločka med svojimi in mano. Vedo, da je svoboda prav tako globoko v mojem srcu, kakor v njihovem,« je Martin zbral besede in potrdil neupravičenost dvoma. Treba ga je bilo odgnati.

»Če bi bilo res tisto, kar nikakor ni mogoče, bi tudi zaradi njega ne smeli biti več na tvojem rovtu. A Gorjan bi raje peginil, kakor povedal, kje smo. Zato smo tu. In tu bomo ostali, čeprav zdaj veš, kje nas lahko dobiš.«

Spustil je kmetovo roko, si naravnal klobuk s temena na čelo in se prestopil po snegu. Odšla sta pred svisl, kjer so tovariši že tretjič česali samotežnik.

Slovo je bilo kratko. Martin in Polde se nista vmešala, ko so borci naročali pozdrave domačim. Vedela sta, da bo Poljanec znal stvar izpeljati tako in bodo prišla vsa poročila na pravo uho, da ne bo nihče vedel, po kateri poti in od kod. Kmet si je z vsemi stisnil roko, potem se je vpel v rtiče.

Sani so gladko stekle čez rob. Do Razglednika ga je spremila patrolja. Trije borci so se uprli v seno, da je Poljanec tudi navkreber samo vižal. Mešali so sren, ki se je vsipal nazaj v stopinje. Ko se je pot prevesila navzdol, so držali še nekaj časa nazaj, potem so zaostali. Od tod proti dolini se je poznala sled sani in okovanih kmečkih škornjev. Nič drugega.

XX.

Ponoči so šli trije borci v dolino. Vrnili so se kmalu po polnoči. Podrobar je slutil, da bo moral pred dnem po svojih običajnih opravkih, zato je zvečer uredil vse potrebno. Trikratno trkanje na polknico, ki je povedalo: zabriši sledi, je bilo tisto, na kar je mislil, ko je naročal, naj mu zadržajo vrečo za konjsko krmo in rokavice.

Da so partizani na Poljančevem rovtu, je vedel od prvega dne. Če bi mu ne povedali, bi tudi vedel, saj je imel tako izostrene čute, da je odkrival zanke, ki so jih nastavljal divji lovci in izgubljene živine ni nikdar kaj dolgo iskal. Če bi se zarotil proti partizanom, bi jim ne bilo obstanka. Ker je bil z njimi, si niso mogli dobiti boljšega zaveznika. Spričo velikih naporov, ki jih je vlagala SD, da bi jih odkrila, bi bili prvo vojno zimo brez njega le stežka ostali neodkriti.

Njegovo najodgovornejše in najtežje delo je bilo brisanje sledi.

Če je zapadel nov sneg, je prekrpljal s ceste v goščo daleč vidne sledi, ki so se izgubljale v mlademu bukovju ali smrečju. Vračal se je zmerom ritensko. Tako izdajalci niso nikoli odkrili prevare. Dneve in noči so čakali na mestila, kjer so se Podrobarjevi krpilji ločili od poključke ceste.

Kje graditi montažne hiše

Vsa povojna leta sem je stanovanjsko vprašanje na Jesenicah na prvem mestu. Stanovanja gradimo po vsej občini, vendar to vprašanje še vedno ni rešeno. 500 prošelj za dodelitev stanovanj pri naši železarni je morda v zvezi s pomanjkanjem delavcev, saj je bilo pred časom nad 800 prošelj in več.

Kje graditi nova stanovanja? Čez deset ali petnajst let ne bo več vprašanje, kje delavec stanuje, da mu bo dohod od službe ali iz službe lahek. Da ne bo na poti izgubljal dragocenega časa, mu bodo na razpolago cenena in hitra prevozna sredstva. Če gledamo s tega zornega kota, potem je vseeno, če gradimo stanovanja v okolici Kovorja, Nakla ali celo Medvod. Vsekakor bi bila stanovanja izven mesta Jesenice za jeseniške delavce bolj zdrava, saj bi se tako izognili škodljivemu prahu, ki nemoteno gospodari po jeseniški dolini.

Če gledamo vse skupaj s stališča prihodnosti, potem bi prišla v poštev lokacija, ki bi odgovarjala tudi zdravstvenim predpisom: prostor med Hrušico in novo bolnišnico, zelo primeren za zidalni prostor so tudi Prihodi ter prostor nad Koroško Belo in Potoki. Ne smemo pozabiti tudi na Poljane, vendar je tu problematično vprašanje vode. V kolikor bi rešili vprašanje ceste, potem bi montažne hišice gradili na ravnici pod Čopovim rovtom. Obe zadnji lokaciji sta sicer odmaknjeni od Jesenic, a jih dim in prah ne dosežeta, toda kljub temu sta še vedno tako blizu Jesenic, da v pol ure lahko pridemo do tovarne. Najbližji prostor, kjer bi lahko stanovali tovarniški delavci, pa so Ravne na Mežakliji. Tu je dovolj miru in svežega zraka, toda naselje bi lahko zgradili šele potem, ko bi imeli speljano žičnico z Jesenic na vrh Mežaklje.

Se nekaj o načinu gradnje. Cilj socialističnih skupnosti je v tem, da nudi proizvajalcu vse potrebne življenjske pogoje in seveda tudi stanovanje. Toda ravno pri izgradnji stanovanj ima skupnost velike izdatke, saj stane dvosobno stanovanje celo do 5 milijonov dinarjev. Da bi se izognili tako visokim in še vedno naraščajočim izdatkom ter cenam, bi bilo prav, če damo prednost gradnji stanovanj na združni osnovi, kjer vsak posamezen združnik prispeva svoj delež v denarju, materialu in tudi pri samem delu. Vzemimo primer stanovanjske zadruga »Kovinar«, ki je porabila za

izgradnjo enega stanovanja 50% družbenih sredstev, ostalih 50% pa so prispevali združniki v denarju, materialu in s svojim delom. Predračun za eno stanovanje je bil presežen od julija 1961 do vselitve v letu 1961 samo za 1,57%, čeprav so bile cene nekaterim materialom povečane tudi za 18%. Čeprav je treba za izgradnjo združnih stanovanj vložiti veliko truda in se odpovedati raznim drugim oblikam rekreacije, pa je pozneje trud bogato poplačan in zna graditelj težko priborjeno stanovanje bolje ceniti kot pa če ni zanj osebno ničesar prispeval.

S. M.

Obisk pri košarkarjih

Bliža se sezona letnih športov. Obiskali smo jeseniške košarkarje pri enem njihovih treningov v telovadnici osnovne šole na Jesenicah. Moštvo je nekoliko pomlajeno, ker so nekateri starejši igralci odšli na odsluženje kadrovskega roka. To pomlajeno moštvo se pripravlja na bližnje prvenstvo II. slovenske lige, ki se bo začelo v aprilu. Priprave vodi Lojze Katnik in so zaradi zasedenosti telovadnice dvakrat tedensko. Ko pa se bo vreme izboljšalo, bodo trenirali na prostem trikrat tedensko.

Članska vrsta ima letos težko nalogo, saj se namerava uvrstiti v prvo slovensko ligo, kar jim bo verjetno uspelo, če bodo še naprej tako marljivo vadili. Zelo razveseljivo je, da zanimanje za košarko med jeseniško mladino raste. Redno trenira preko 25 pionirjev.

Tudi mladinska vrsta je zelo močna, saj šteje 20 mladincev, ki se bodo borili za prvo mesto na Gorenjskem, da bi lahko nastopili na republiškem mladinskem prvenstvu. Med temi mladinci so trije kandidati za slovensko reprezentanco: Campa, Dolinar in Vauhnik. Največji problem pa imajo z vadbenim kadrom, saj imajo le

enega trenerja, kar je vsekakor premalo. Zenska vrsta je popolnoma spremenjena. Stavljajo jo izključno mladinke, ki bodo pač morale nadomestiti svoje starejše kolegice. Lahko rečemo, da nastopa v ženskih vrstah popolnoma nova generacija, ki ima pred seboj težko nalogo, če bo hotela obdržati nekdanji sloves.

Iz vsega tega lahko vidimo, da se košarkarji temeljito pripravljajo na bližajočo sezono.

Pomerili so se mladinci

V nedeljo so se zbrali v domu Partizana na Jesenicah mladi telovadci iz Nove Gorice, Javornika in Jesenic. Najprej so se pomerili starejši pionirji (Jesenice in Nova Gorica), med katerimi je bil najboljši mladi Jeseničan Zorko. Pri mlajših pionirjih (Javornik, Nova Gorica, Jesenice) pa sta bila najboljša Fibej in Moffi iz Nove Gorice.

Po razdelitvi diplom je predstavnik TVD Partizan Nova Gorica povabil pionirje na povratno srečanje v Novo Gorico.

Rezultati:

starejši pionirji: 1. Zorko (Jesenice), 2. Širok in 3. Bolteh (oba Nova Gorica).

mlajši pionirji: 1. Fibej, 2. Moffi (oba Nova Gorica) in 3. Zupan (Jesenice).

Nova premiera v gledališču

Mirko Zupančič: Hiša na robu mesta

V sezoni 1961/62, to se pravi pred dvema letoma, je osrednja slovenska gledališka hiša — ljubljanska Drama — krstila novo slovensko igro Mirka Zupančiča »Hiša na robu mesta.« Delo je tako pri kritiki kot pri publiki naletelo na ugoden sprejem, kar ni čudno, saj obravnava del današnjega časa in dogajanja. Čeprav ne posega avtor v sredino našega časa in dogajanja, temveč ob rob tega, je vsebina igre vendarle splošno angažirana in občečloveško zanimiva. Kritika je avtorju očitala, da je s premalo poguma posegel v širino današnjega dogajanja, kar mu snov prav gotovo nudi, toda kljub temu očitku avtor skuša kritično nakazati nekatere splošne probleme naše družbe in odnose ljudi v tej družbi. Hiša na robu mesta je dom

stare Jerajevke, malomeščanke, ki noče priznati sprememb, ki jih je prinesel čas. Njena otroka, nekoliko neuravnovešena Mojca in malce iztirjeni Vid, doživljata svojo dramo, ki se zaostri ob dejstvu, da se iz emigracije vrne njun oče. Hiša na robu mesta postane prizorišče dramatične borbe med starim in novim, borbe, ki se za slehernega konča z večjo ali manjšo tragičnostjo. Igralski kolektiv našega amaterskega gledališča se je delal lotil z vso resnostjo in prizadevnostjo, kakršno zasluži zanimivo in pomembno domače dramsko delo. Upajmo, da mu bo z naklonjenim obiskom dala zaslužen priznanje tudi publika.

Točen datum premiere igre M. Zupančiča »HIŠA NA ROBU MESTA« v prihodnjem tednu bo razviden iz običajnih lepakov in oglasov.

—nj—

ŠPORT IN KULTURA

Boža Krajzel najbolj uspešna na turnirju v Idriji

V nedeljo je bil v Idriji namiznoteniški turnir vseh slovenskih namiznoteniških klubov. Turnirja se je ude-

NK Jesenice razpuščen

V ponedeljek zvečer je bila seja upravnega odbora športnega društva Jesenice. Osrednja točka seje je bila delitev finančnih sredstev za leto 1964. Po živahni razpravi in iskanju najboljše rešitve za delitev denarja po klubih so razpravljali tudi o ukinitvi nogometnega kluba. Za ukinitvev je bila imenovana posebna tričlanska komisija. Utemeljevali so to odločitev s tem, da je nogometni klub premalo delaven in ne dosega nobenih vidnih rezultatov. Nekoliko krivde za to pa je tudi na sedanjih funkcionarjih nogometnega kluba, ki za letošnje leto niso poslali niti predračuna. Sklenjeno pa je bilo, da bodo sestavili mladinsko moštvo, ki bo lahko čez nekaj let uspešneje zastopalo domače barve in tudi napredovalo.

Zanimiv razgovor o kulturno-prosvetni dejavnosti na Javorniku

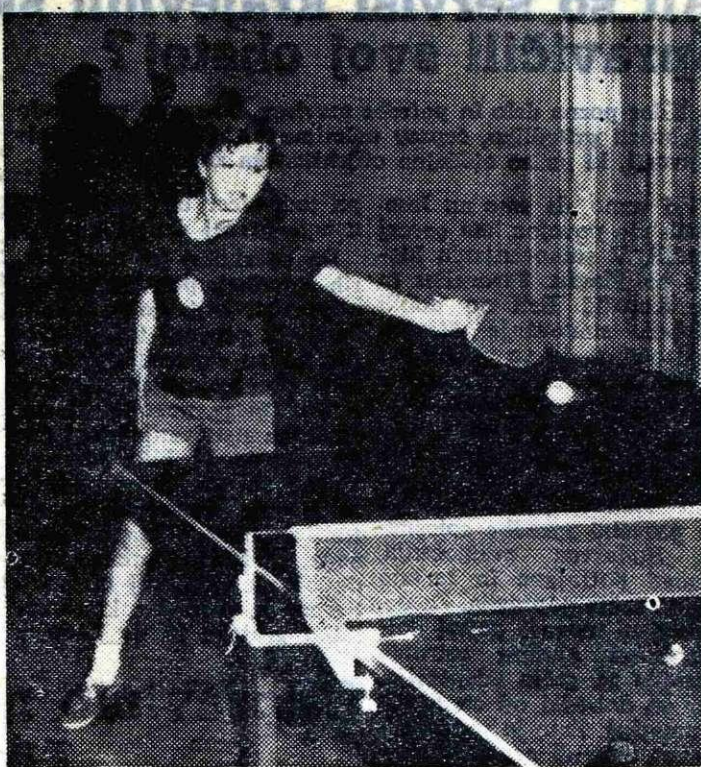
Ideološka komisija pri Občinskem odboru SZDL in občinski svet Svoboda Jesenice sta ob kongresu Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije organizirala več razgovorov o stanju, uspehih ter problemih, ki se pojavljajo na področju kulturne dejavnosti. Tako posvetovanje je bilo v sredo zvečer tudi v Domu upokojencev na Javorniku. Razgovora so se udeležili člani UO, DPD Svoboda Javornik — Koroška

ležil tudi jeseniški klub s svojimi najboljšimi igralci in igralkami. Med njimi je bila tudi pionirka BOŽENKA KRAJZEL, ki je zabeležila edinstven primer v tej panogi športa, saj je zmagala v vseh ženskih skupinah. Bila je prva med pionirkami, med mladinkami in še pri članicah. Z odlično ofenzivno igro je premagala vse nasprotnice, tudi reprezentantke. Obiskali smo jo na domu, da nam sama kaj več pove o svojem uspehu in pripravih:

»Namizni tenis sem začela igrati z devetimi leti; sedaj bom stara 14 let. Treniram trikrat do štirikrat tedensko po dve uri. Največ igramo sama dekleta med seboj, včasih pa se pomerimo tudi s fanti. Vsekakor bi bilo dobro igrati več s fanti, ker le veliko igranja vodi naprej k napredku. Sedaj obiskujem 7. razred osnovne šole. V šoli mi še kar gre. Kar zamudim v sobotah in nedeljah, moram potem nadoknaditi med tednom. Redni spremljevalci moje garderobe po tekmah so knjige in zvezki.

Najbolj v spominu mi bo ostalo lanskoletno gostovanje v Avstriji. Gostovali smo v Badenu, istočasno pa smo si ogledali tudi Dunaj. Moj največji dosedanja uspeh je pa seveda nedeljska igra v Idriji, saj sem premagala vse nasprotnice. Šlo mi je pa tudi že težko, saj sem skoraj izgubila z Juvančevom. Napela sem vse sile in zmagala. Moja idola sta Korpa in Vecko. Želim si, da bi še naprej tako uspešno igrala in da bi osvojila državno prvenstvo.«

Karlin

Boža Krajzel, najboljša v Idriji

Kaj bomo gledali v kinu?

KINO »RADIO«

11. in 12. aprila italijanski barvni CS film SAMSON PROTI NASILNEŽU, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri.

13. aprila ameriški CS film SAYONARA, ob 17. in 19. uri.

14. in 15. aprila italijanski barvni CS film BRATA S KORZIKE, ob 17. in 19. uri.

16. in 17. aprila sovjetski barvni film HUZARSKA PRIPOVEDKA, ob 17. in 19. uri.

18. aprila ameriški barvni CS film NAVARONSKA TOPOVA, ob 17. in 19.30 uri. Zaradi izredne dolžine cene vstopnicam zvišane.

KINO »PLAVŽ«

11. in 12. aprila italijanski barvni CS film BRATA S KORZIKE, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri.

13. in 14. aprila italijanski barvni CS film SAMSON PROTI NASILNEŽU, ob 18. in 20. uri.

16. in 17. aprila francoski VV film MAČKA STEGUJE KREMPLEJE, ob 18. in 20. uri.

18. aprila ameriški barvni CS film BRAVADOS, ob 18. in 20. uri.

KINO ŽIROVNICA

11. aprila švedski film DIVJE JAGODE.

12. aprila špansko-francoski barvni CS film MADAME SANS GENE.

15. aprila italijanski barvni CS film SAMSON PROTI NASILNEŽU.

18. aprila franc. VV film MAČKA STEGUJE KREMPLEJE.

KINO KRANJSKA GORA

11. aprila ameriški barvni film FANNY. Zaradi izredne dolžine cene vstopnicam zvišane.

12. aprila franc. VV film MAČKA STEGUJE KREMPLEJE.

16. aprila italijanski barvni CS film BRATA S KORZIKE.

17. in 18. aprila italijanski barvni CS film SAMSON PROTI NASILNEŽU.

KINO DOVJE

11. aprila špansko-francoski barvni CS film MADAME SANS GENE.

12. aprila švedski film DIVJE JAGODE.

16. aprila italijanski barvni CS film SAMSON PROTI NASILNEŽU.

18. aprila italijanski barvni CS film BRATA S KORZIKE.

KINO KOROŠKA BELA

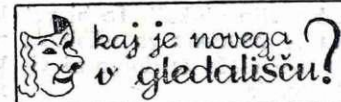
11. aprila — zaprto.

12. aprila ameriški barvni film FANNY. Zaradi izredne dolžine cene vstopnicam zvišane.

13. aprila italijanski barvni CS film BRATA S KORZIKE.

15. aprila franc. VV film MAČKA STEGUJE KREMPLEJE.

18. aprila sovjetski barvni film HUZARSKA PRIPOVEDKA.

kaj je novega
v gledališču?

SOBOTA, 11. aprila

Ob 15. uri: W. Bauer RDEČE IN MODRO V MAVRICI. Zaključena predstava za osnovni šoli Dovje-Mojstrana in Kranjska gora.

Ob 17. uri: W. Bauer RDEČE IN MODRO V MAVRICI. Za osnovno šolo Javornik — Koroška Bela.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 10. aprila od 12. ure do 17. aprila do 12. ure.

ZAHOJNI DEL JESENIC: dr. Alojzij Jenko, Jesenice, Cesta maršala Tita 84, telefon 277.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Avguštin Tancar, Jesenice, Cesta maršala Tita 27, telefon 278.

DPD Svoboda „Tone Čufar“ Jesenice

PROGRAM PRIHODNJEGA TEDNA

12. aprila — ob 10.30 uri v gledališču:

NEDELJSKA GLASBENA MATINEJA SO-DELUJEJO: Otroški pevski zbor RTV Ljubljana — dirigent Janez Kuhar, Martin Lumbar, član otroškega zbora, Sonja Hočevar, sopran, Marija Mihelčič spremlja pri klavirju, instrumentalni septet in vaški kvintet.

14. aprila — v veliki dvorani delavskega doma: NA NOVO ODKRITI KULTURNI SPOMENIKI NA GORENJSKEM — z barvnimi diapozitivi, predava kustos Gorenjskega muzeja tovariš Cene Avguštin.

ob 17. uri za osnovno šolo »Tone Čufar« Jesenice

ob 18. uri za osnovno šolo »Prežihov Voranc« Jesenice

ob 19. uri za ostale šole in javnost.

14. aprila — ob 18. uri v osnovni šoli na Koroški Beli za učence šole: »G. VERDI IN NJEGOVA DELA« z diapozitivi in pevskeimi točkami. Večer vodi inž. Avgust Karba, sodelujejo solisti glasbene šole: Marica Balohova, Anica Legatova, Darinka Koroševa, France Kavčič, Jaka Jeraša, Andrej Kosem in Tonček Dolar. Pri klavirju prof. Silva Gračnarjeva.

18. aprila — ob 18. uri v mali dvorani delavskega doma OTVORITEV SLIKARSKE RAZSTAVE FRANCE-TA GODCA — razstava bo odprta vsak dan, do 26. IV. od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure.

ZAHVALA

Ob smrti mojega moža

ZAIMA SUHONICA

se zahvaljujem njegovim naj-
ožjim prijateljem, sodelav-
cem in vsem, ki so mi v tež-
kih urah stali ob strani, nu-
dili pomoč in darovali cvetje.

Zahvaljujem se tudi vsemu
zdravstvenemu osebju inter-
nega oddelka Splošne bolniš-
nice Jesenice za trud in nego
v težki bolezni.

Žalujoci: žena Ivanka,
nečakinja in tašča

Bela- ter člani Krajevne
odbora SZDL. Na posvetu so
poudarili velik pomen skup-
nega sodelovanja vseh druš-
tev in organizacij na terenu
ob organiziranju raznih pri-
reditvev, proslav itd. Razvila
se je tudi živahna razprava
o temi, kakšni naj bodo klu-
bi in kako bi jih organizi-
rali. Sedanje kulturno-pro-
svetno dejavnost na Javorniku
bodo letos letos poživili s
kulturno-prosvetnimi priredit-
vami ob priliki praznovanja
40-letnice pevskega zbora in
42-letnice ustanovitve DPD
Svoboda Javornik — Koroška
Bela.

Največji problem so zaen-
krat še prostori, vendar ra-
čunajo, da bodo lahko že
drugo leto izročili Dom druž-
benih organizacij svojemu
namenu. Ze sedaj je treba
misliti na to, da bo v novem
domu življenje pestro in raz-
gibano. To bo skupna naloga
vseh organizacij in društev,
ki stremijo za tem, da bi
svojo dejavnost poživile. V
novem domu družbenih or-
ganizacij Albina in Julke Pi-
bernik bodo dani tudi vsi
pogoji za delo delavskega
kluba »Edo Giorgioni«, ki ga
bodo ustanovili po vsej ver-
jetnosti že letos ob prazno-
vanju obeh jubilejev.

Ali so servisi krajevnih skupnosti opravičili svoj obstoj?

Kdor pozna delo in potrebe servisov, bo na to vprašanje odgovoril pritrdilno, čeprav naletimo na nekatere pomanjkljivosti, ki pa so običajno objektivnega značaja.

Vsi vemo, da smo na Jesenicah vsa povojna leta precej gradili. V stanovanjskih blokih na Plavžu, Javorniku in na Koroški Beli so dobili udobna stanovanja številni naši občani, ki so prej živeli v slabih in neudobnih stanovanjih. Vemo pa, da je ostal predvsem na območju krajevnih skupnosti Sava in Podmežaklja ter Javornik zelo star stanovanjski fond. To so povečini zgradbe splošnega ljudskega premoženja, močno dotrajane in terjajo vedno večja popravila. Za nekatere ni mogoče najeti dolgoročnega kredita oziroma posojila za večjo adaptacijo, ker so dohodki od stanarine premajhni. Zato je vedno potrebna pomoč servisov krajevnih skupnosti, ki so zadnja leta pokazali veliko prizadevanja ter pomagali hišnim svetom takih zgradb, da so stanovanja obdržala ali celo povečala svojo vrednost.

Kdo bi popravil in vzdrževal te zgradbe, če ne bi bilo servisov krajevnih skupnosti. Prekrivanje streh, popravilo žlebov, kanalizacij, vodovodnih in električnih instalacij in še mnogo drugega je dejavnost servisov. Gradbena podjetja se s takimi manjšimi posli ne ukvarjajo,

pa tudi sicer bi bile njihove usluge precej dražje.

Da so skoraj pri vseh starih zgradbah potrebna nujna popravila, najbolje vidimo iz številnih prošelj hišnih svetov, ki so zaprosili za posojilo ob nedavnem razpisu dolgoročnega posojila iz občinskega stanovanjskega sklada. Morda bi bilo smotno vlagati del sredstev iz sklada za zidanje stanovanjskih hiš tudi za obnovo stavb splošnega ljudskega premoženja, da bi jih čim dalj ohranili. Seveda le v stavbe, ki so solidno grajene in ne bodo v

določenem času porušene.

Osnovna sredstva servisov so se močno povečala. Skoda je le, da niso bolj ekonomsko izkoriščena. To je zato, ker ima vsaka krajevna skupnost precej enako servisno dejavnost. Verjetno bi storilnost servisov lahko povečali, če bi njihovo dejavnost bolje uskladili. Omeniti pa je treba, da se servisov ne poslužujejo le hišni sveti, ampak vedno bolj tudi zasebni lastniki hiš, ki so z uslugami zadovoljni. Po vsem tem verjetno lahko rečemo, da so servisi krajevnih skupnosti izpopolnili vrzel, seveda pa so pomanjkljivosti, ki jih bomo lahko s skupnim delom odpravili. S.

Odpravimo nesnago na cestah

Kakor prebivalci drugih mest smo tudi Jeseničani ponosni na svoje mesto, ki se je v zadnjih letih močno povečalo in razvilo. Želimo, da bi bil izgled našega mesta, kljub prahu iz železarne, mikavnejši in lepši. Toda premalo se zavedamo, da smo dolžni sami skrbeti za red in snago pred svojimi hišami, tako zasebni lastniki hiš kakor tudi hišni sveti in tudi podjetja, sicer prav gotovo ne bi bilo na cestah toliko raznih odpadkov kot jih lahko opazimo sedaj, ko je skopnel sneg.

Lepo je urejena nova samopostrežna trgovina »Delikatesa« nasproti postaje LM, vendar prostor poleg trgovine, nastlan z odpadnim papirjem, ni preveč privlačen.

Le malo dobre volje lastnika zgradbe, kjer je knjigarica, bi bilo treba, da se odstrani odpadna opeka ob hiši, katera leži tam že od lanskega leta, ko so lokal obnavljali. Zelenica med postajo LM in knjigarno je prav tako vsa polna odpadkov.

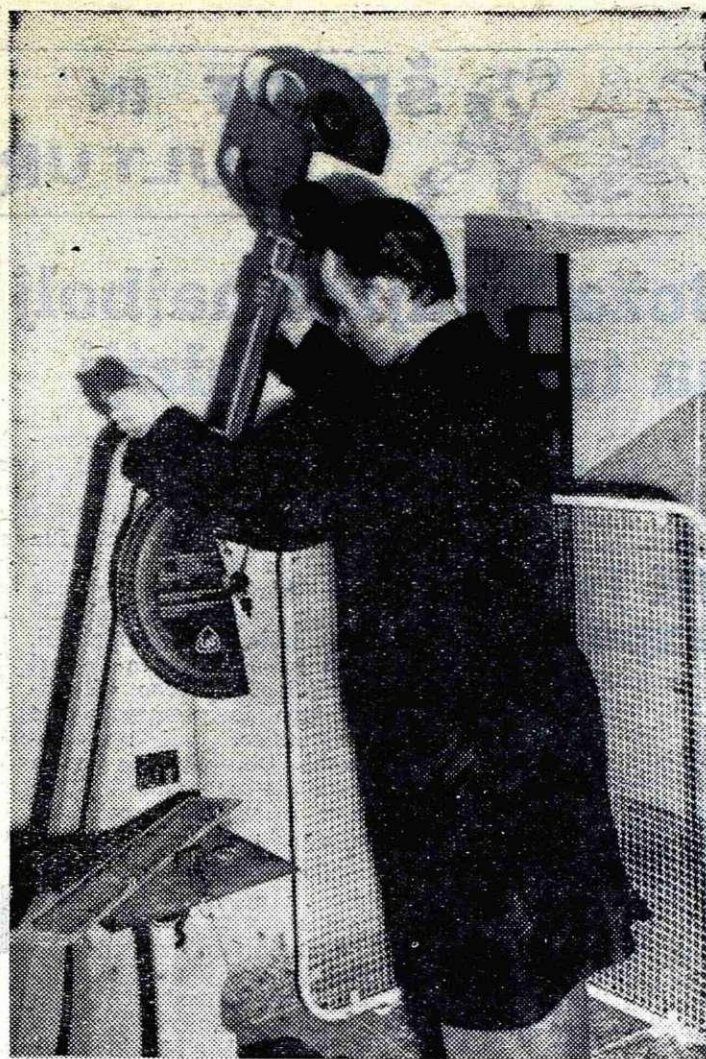
Uprava TVD Partizan bi lahko z malimi stroški zamenjala razbite šipe na oknih doma ob glavni cesti in izgled bi bil drugačen, posebno še, če bi steklo očistili.

Tudi nekatera podjetja bi ne imela večjih stroškov, če bi večkrat počistila navlako pred svojimi lokali. To bi veljalo še posebno za »Kašto«, kjer stopnišče že dolgo ni videlo metle.

Kdor gre mimo pošte, bo gotovo opazil, da so pod mrežami pri kletnih oknih kupi nesnage, ki gotovo ne spada tja.

Vrsta napol podrtih plotov v Aljaževi ulici, na Cesti bratov Stražišarjev in tudi drugje nam gotovo ne dela časti. Tudi lesena ograja pri mostu čez progo, ki je že na pol podrt, kliče po obnovi.

Snaženje ulic in urejanje ulic in cest je zadnje čase Ahilova peta našega mesta. Predvsem južni del mesta na področju stanovanjske skupnosti »Sava«. V glavnem zadnje čase pometajo le glavno cesto od postaje do železarne. A tudi na tej cesti je na pločnikih, obcestnih jarkih in na zelenicah polno odpadkov. Tega smo seveda krivi sami, ker se ne zavedamo, da so košarice, kolikor

Kvalitetnih jekel izdelujemo vedno več, zato je vedno več tudi dela s preizkušanjem njihove žilavosti

jih je še, namenjene odpadkom.

Pristojni organi občine in stanovanjske skupnosti, ki morajo skrbeti za čistočo, naj prisluhnejo ljudem, ki na to že dalj časa opozarjajo. Vemo, da se mora Komunalno podjetje boriti s težavami in da nima vedno dovolj delavcev, vendar nas to ne more zadovoljiti. Edini cestar, ki je do lanskega leta skrbel za snago na tem področju in je izmenično čistil ulice in ceste nad progo, je bil prestavljen drugam.

Ni naš namen omalovaževati prizadevanje Komunalnega podjetja, želimo le, da poskrbi za snago tudi na naših stranskih cestah in to morda s pomočjo prebivalcev tega območja. Opozori pa naj tudi

hišne lastnike in podjetja o snagi in redu, če tega sami ne opazijo.

S.

Iz železarne Sisak

V Železarni Sisak se pripravljajo na uvajanje 42-urnega delovnega tedna. Za sedaj proučujejo rezultate v podjetjih, kjer so ta sistem že uvedli. Posebno jim je všeč štirizmenny sistem, ki ga zelo uspešno uvajajo v Zenici.

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Fotokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarnja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

Hitro smo zapuščali Dunaj. Mimo nas je brzela pestra pokrajina z njivami in vinogradi ter borovimi gozdički. Po cesti, ki dovoljuje največje hitrosti, smo se hitro bližali Semeringu. Zavozili smo v dolino Mure, motne reke, ob kateri je vse polno malih tovarn in hidrocentral. Črna je kot naš Javornik pod železarno. Še malo in ustavili smo se v Kapfenbergu, mestecu, velikem približno tako kot naše Jesenice. Najbolj je znano po železarni Böhler, v katero smo bili namenjeni.

Več kot 10 je bila že ura, ko smo izstopili pred upravnim poslopjem. Sprejela sta nas predsednik delavskega samoupravljanja in predstavnik direkcije. Ko smo na kratko zvedeli zgodovino te železarne, so nas popeljali v obrate. Najprej skozi mehanično delavnico v strugarno valjev, obdelujejo le kovane valje in v delavnico vajenske šole. Skozi kovačnico in kalilnico gredi za avtomobile ter manjše kovane dele, ki jih največ potrebuje avtomobilska industrija.

Povsod, v vsakem oddelku red in velika čistoča. Vstopili smo v jeklarno. Imajo dve SM peči, ki pa nista veliki. Je pa zato več električnih peči. Vlivajo v vakuumu, ki ima precej

S poti po Avstriji

V železarni Böhler

prednosti pred navadnim vlivanjem. V jeklarne izdelujejo redno 600 vrst jekla, po naročilih pa vsega skupaj 1200. Nasproti jeklarne je velika kovačnica, v kateri kujejo valje, gredi, osi in druge kose, težke tudi 10 ton in več.

Prispeli smo v valjarne. Na težki progi imajo večje reverzirno ogrodje in reverzirno progo nemškega sistema, to je dvoje ogrodij na en pogon. Ingote ogrevajo v treh potisnih pečeh z zelo enostavno potisno napravo. Pri zakladanju ingote ločijo med seboj ne le z železnimi kljukami, ampak tudi z azbestnimi listi. Na prvem reverzirnem ogrodju izvaljajo ingot v kvadratno obliko debeline 15 cm. Na škarjah ga razrežejo in kose potem valjajo na drugem reverzirnem ogrodju v gredice različnih debelin in dolžin, ki jih v adjustaži ravnaajo, čistijo, stružijo in dobro preberejo.

Lahka proga za valjanje profilov je precej podobna naši, le da je ob njej veliko več pro-

stora. Za navadno jeklo imajo odvodke švedskega sistema, kvalitetna jekla pa valjajo ročno kot pri nas. Imeli so tudi moderno valjarno tanke pločevine, katero so postavili Rusi in so jo ob odhodu tudi demontirali in odpeljali.

Ko sta nas predstavnika tovarne povabila na kosilo v tovarniško kazino, si tega nismo dali dvakrat reči. Pri kosilu smo se pomenkovali tudi o ureditvi podjetja, v katerem imajo delavsko samoupravljanje. Po kosilu smo si ogledali še nekaj obratov oziroma tovarn, ki sodijo pod skupno upravo. Videli smo izdelovanje pnevmatičnih kladiv, kotlov za živilsko industrijo, različnih vzmeti od največjih do najmanjših. Dan se je že nagibal v večer, ko smo se zbrali pred avtobusom. Zahvalili smo se vodičema in se odpeljali na grad Berg, kjer smo prenočili. Zanimivo, sprejel nas je srednjeveško oblečeni graščak. V moderno urejenih prostorih smo se dobro najedli in se odpravili k počitku, ki smo ga bili že zelo potrebni. Se pogled skozi okna na Kapfenberg, nato pa mi je spanec zatisnil oči. Sveži in spočiti smo drugo jutro po zajtrku nadaljevali pot proti Grazu, toda o tem kdaj drugič.